

75 éves az

Ujember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXVII. évf. 8.
(3783.)
2021. február 21.
Ára 220 Ft

ujember.hu
ujember@ujember.hu

Isten szavát hirdetni, közösségben

Beszélgetés

Deák Viktória Hedvig tartományfőnökkel
a domonkosok 800 évéről

Idén jubileumi évet tartanak a domonkosok: a rendalapító Szent Domonkos 800 évvel ezelőtt, 1221. augusztus 6-án adta vissza lelkét a Teremtőnek. Halálának esztendeje a Magyar Domonkos Rendtartomány megalapításának éve is. Deák Viktória Hedviggel, az Arpád-házi Szent Margitról Nevezett Szent Domonkos Rendi Nővérek Apostoli Kongregációjának főnöknőjével, egyetemi tanárral beszélgettünk.

Mit kell tudnunk Szent Domonkosról, milyen indíttatásból hozta létre a rendjét?

– Szent Domonkosról a középkor más személyiségeihez képest viszonylag sokat tudunk. 1170 körül Kasztíliaiban született arisztokrata családból, és már igen korán klerikus pályára szánták. Egy pap nagybátyjánál tanult Palenciában, majd lett kanonok Osmában. A kanonokok az akkori időben a püspökkel együtt élő papi közösség tagjai voltak, akik gyakorlatilag monasztikus stílusú szerzetesi életet éltek. Ebből az inkább elvonult, kontemplatív életformából egy utazás mozdította ki Domonkost, nemcsak fizikailag, hanem spirituálisan is.

(Folytatás a 9. oldalon.)

A művészet is hozzájárulhat a gyógyítás folyamatához

Megáldották a keresztutat
a Budapesti Szent Ferenc Kórház kápolnájában

Michael August Blume apostoli nuncius szentmisét mutatott be a Budapesti Szent Ferenc Kórház kápolnájában, és megáldotta az Atlasz Gábor festőművész által készített keresztutat február 11-én, Szűz Mária lourdes-i jelenéseinek emléknapján, a betegek világnapján. A szentmisén többek között a kórház betegei, az intézmény dolgozói és az Assisi Szent Ferenc Leányai Kongregáció nővérei vettek részt.

(Folytatás az 5. oldalon.)

Ujjong minden sejtem

Greguss Sándor, Afréka férje
a betegségéről és csodás felépüléséről

A Katolikus Egyházban február 11. a Lourdes-i Szűanya emléknapja és a betegek világnapja. Ebből az alkalmából kerestük fel otthonában Greguss Sándor filmrendezőt. Négy évvel ezelőtt csontvelőrákot diagnosztizáltak nála. A betegségéből felgyógyult, és ma betegeknek ad megerősítést, haldoklókat kísér az útjukon.

Négy éve éppen a születésnapján, februárban derült ki, hogy csontvelőrákja van. Hogyan nézett szembe a betegséggel?

– Azon a télen nagyon lefogytam, leromlott a fizikai állapotom. Orvoshoz fordultam, aki megállapította a diagnózist, és azt mondta, ha nem teszünk semmit, két-három hetem lehet hátra. Hatvanhárom éves voltam akkor. Iszonyatosan éreztem magam, és másnap halálfelelemmel ébredtem. Pörlekedtem is-

tennel, hogy nekem van még vagy húszévnnyi tervem az élettemre. Aztán valahogy felismertem, hogy ez a húszéves terv már negyven évvel korábban is megvolt. Lehet, hogy el kell számolnom vele? Azt mondtam Rékának, a feleségemnek (Fodor Réka missziós orvos, az Afréka Nemzetközi Humanitárius Alapítvány létrehozója – a szerk.), hogy akármilyen lesz, csináljuk mosolyogva. Éreztem, hogy a betegséggel, amely a döbbenet erejével hatott rám, Isten azt a kérdést szegezi nekem: „Mit kellene még tennem, hogy rám nézz?” Elterveztem a hátralévő életemet, azt, ami a prognosztizált két-három héten túl van: autót vettünk, lecseréltem a ruhatáramat, és szállást foglaltunk egy nyári olaszországi körutazásra. Megkezdődött a kemoterápia, és a beígért két-három hetet egész tavasszal folyamatosan töltöttem magam előtt.

(Folytatás a 7. oldalon.)

Szent Norbert 900 éves örökségéről

Rendjük alapításának 900. évfordulóját ünneplik a premontreiek. Az alapító Szent Norbert és első követői 1121 karácsonyán tették le ünnepélyes fogadalmukat a nyugat-franciaországi Prémontré völgyében. A Magyar Premontrei Cirkária szervezésében február 10-én, Boldog Hugó apát emléknapján koncelebrált ünnepi hálaadó szentmisét mutatott be Erdő Péter bíboros, prímás Budapesten, a Szent István-bazilikában.

leumi évvel ünneplik, amely 2020 adventjének első vasárnapjától 2022. vízkereszt napjáig tart.

(Folytatás a 3. oldalon.)

A rendalapítás évfordulóját a premontrei közösségek jubili-

Elkezdődött
a gyűjtés
a kongói árvaház
javára
2. oldal

Szentmisével
fejeződött be
a Házasság Hete
rendezvénysorozat
8. oldal

Svéd Szent Brigitta
és kora
Írásunk a 12. oldalon

Ne szégyelljünk kérni Istentől

A Szentatya december 9-én a kérő imáról tartotta elmélkedését, immár a 18.-at az imádság témájának szentelt katekézissorozatában: Isten valami-képpen az egész teremtésbe beleoltotta a vágyódást Isten felé, ezért sosem szabad szégyellnünk kérni, esdekelni, könyörögni, fohászzkodni. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk.

Kedves Testvérek, jó napot kívánok!

Folytatjuk elmélkedéseinket az imádságról. A keresztény ima teljesen emberi – emberit személyként imádkozunk, úgy, amilyenek vagyunk –, és ez magában foglalja a dicséretet és a könyörgést. Amikor ugyanis Jézus imádkozni tanította tanítványait, akkor ezt a Miatyánkkal tette, hogy gyermeki bizalommal kapcsolódjunk Istenhez, és minden kérésünkkel hozzá forduljunk. Fohászzkodunk Istenhez a legnagyobb ajándékokért: nevének megszentelődéséért az emberek körében, országának eljöveteléért, a világ iránti jóakarátának teljesüléséért. A katekizmus emlékeztet: „A kéréseknek rangsora van: mindekelőtt az országot kérjük, ezután mindazt, ami szükséges a fogadásához és az eljövetelében való együttműködéshez” (A Katolikus Egyház katekizmusa [KEK] 2632.). De a Miatyánkban a legegyszerűbb ajándékokért, a leghétköznapiabb dolgokért is imádkozunk, mint például a „mindennapi kenyérért” – ami egészséget, otthont, munkát, mindennapi dolgokat is jelent; s az Eucharisziát is jelenti, mely a Krisztusban való élethez szükséges; aztán imádkozunk bűneink bocsánatáért – ami mindennapos dolog; mindig szükségünk van megbocsátásra; aztán azért imádkozunk,

hogy béke legyen kapcsolatainkban; végül pedig azért, hogy segítsen meg bennünket a kísértésekben, és szabadítson meg a gonosztól.

Kérés, könyörögés. Ez nagyon emberi. Hallgassuk meg újra a katekizmust: „A kérő imádsággal kifejezzük, hogy tudatában vagyunk Istenhez fűződő kapcsolatunknak: mint teremtmények nem önmagunktól eredünk, sem a nehézségeknek nem vagyunk urai, és nem vagyunk önmagunk végső célja sem, sőt, amikor vétekezünk, mint keresztyének tudjuk, hogy elfordulunk Atyánktól. A kérés már bizonyos visszatérés öhozzá.” (KEK 2629.)

Ha valaki rosszul érzi magát, mert helytelen dolgokat tett – tehát bűnös –, amikor imádkozza a Miatyánkot, akkor már közeledik az Úrhoz. Néha azt hihetjük, hogy nincs szükségünk semmire, elegendők vagyunk önmagunknak, és a legteljesebb önelégültségben élhetünk. Néha ez történik! De előbb-utóbb ez az illúzió szertefoszlik.

Az emberi lény egy szólítás, mely időnként kiáltássá, gyakran elfojtott kiáltássá válik. A lélek szikkadt, szomjas földhöz hasonlít, ahogy a zsoltár mondja (vö. Zsolt 63,2). Eleitünknek egyik-másik pontján valamennyien átéljük a melankólia vagy a magány idejét. A Biblia nem szégyelli elénk tárni a betegségnek, az igazságtalanságnak, a barátok árulásának vagy az ellenségek fenyegetésének jegyét magán hordozó emberi állapotot. Néha úgy tűnik, hogy minden összeomlik a fejünk felett, az eddig élt életünk hiábavaló volt. És ezekben a látszólagos zsákutcákban csak egyetlen kiút van: a kiáltás, az ima: „Uram, segíts!” Az ima megnyitja az utat a fény előtt a legsűrűbb sötétségben is. „Uram, segíts meg engem!” Ez utat tör, megnyitja az utat.

Mi, emberek osztozunk ezen a segegykiáltáson az egész teremtett világgal. Nem csak mi „imádkozunk” ebben a határtalan univerzumban, hanem a teremtés minden töredéke magában hordozza az Isten utáni vágyat. Szent Pál ezt így fejezi ki: „Tudjuk, hogy az egész természet együtt sóhajtozik és vajódik mindmáig. De nemcsak az, hanem mi magunk is sóhajtozunk, akik bensőnkben hordozzuk a Lélek zsejgését.” (Róm 8,22–24) Bennünk visszhangzik a teremtmények sokféle sóhajtozása: a fáké, a szikláké, az állatoké... Minden beteljesedésre vágyik. *Terullianus* ezt írta: „Minden teremtmény imádkozik. Imádkoznak a barmok és az erdők vadjai. Térdet hajtának, s ha kiosonnak istállóikból és barlangjaikból, nem tétlen szájjal bámulnak az égre, hanem lehetőséget felhőzik feléje. Még a most földi-helődő madarak is az égre feszülnek, mintha két kezük volna, úgy terjesztik szét kereszt alakban szárnyukat, és csipognak valamit imádság gyanánt.” (Az imádságról XXIX., 4.). Ez költőien megfogalmazott kommentár ahhoz, amit Szent Pál mond: „Az egész teremtés sóhajtozik, imádkozik.” Mi vagyunk az egyedüliek, akik tudatosan imádkozunk, akik tudjuk, hogy az Atyához fordulunk, hogy párbeszédet folytassunk az Atyával.

Tehát nem szabad megbotránkozni, ha szükségét érezzük, hogy imádkozzunk, nem szabad szégyenkezni. És főleg, amikor rászorulunk, hogy kérjünk. Egy alkalommal Jézus egy becsutott emberről beszél, aki számot kell hogy adjon gazdájának, és ezt mondja: „Koldulni szégyellek” [Lk 6,3]. Sokunkat ez az érzés tölt el: szégyellünk kérni, segítséget kérni, kérni valakitől valamit, ami segítene elérnünk célunkat, és azt is szégyelljük, hogy Istentől kérjünk. Nem sza-

bad szégyellnünk imádkozni, és azt mondani: „Uram, erre van szükségem”, „Uram, ilyen nehéz helyzetben vagyok”, „Segíts nekem!” Ez a szív kiáltása Istenhez, aki Atya. Meg kell tanulnunk boldog időkben is megtenni; hálát adni Istennek mindazért, amit ad nekünk, semmit sem szabad természetesen vagy megérdemeltnek tartanunk: minden kegyelem! Az Úr mindig ad nekünk, mindig, és minden kegyelem, minden! Isten kegyelme. De ne fojtsuk el a bennünk spontán feltörő fohászt! A kérő ima együtt jár korlátaink és teremtettségünk elfogadásával.

Meglehet, hogy valaki nem is hisz Istenben, de nehéz nem hinni az imában: az egyszerűen létezik; kiáltásként van jelen számunkra; és mindannyiunknak van közünk ehhez a belső hanghoz, mely esetleg hosszú ideig hallgat, de egyszer csak felébred, és kitör belőlünk. Testvérek, tudjuk, hogy Isten válaszolni fog. Nincs olyan imádkozó ember a Zsoltárok könyvében, aki kifejezi panaszát, és ne találna meghallgatásra. Isten mindig válaszol: ma vagy holnap, de mindig válaszol. Így vagy úgy, de mindig válaszol. A Biblia számtalanszor megismétli: Isten meghallja a hozzá kiáltók szavát. Eldadogott kéréseinket is, a szívünk mélyén rekedt kéréseket is, melyeket szégyellünk

kimondani, az Atya meghallgatja, és nekünk akarja adni a Szentlelket, aki minden imát irányít és mindent átalakít. Mindig türelem kérdése, a várakozásban való kitartás kérdése.

Az ima mindig várakozás, mert tudjuk, hogy az Úr válaszolni fog. Még a halál is retteg, ha egy keresztyén imádkozik, mert tudja, hogy minden imádkozónak van egy, a halálnál erősebb szövetségese: a feltámadt Úr. A halál már legyőzött Krisztusban, és eljön a nap, amikor minden végleges lesz, és a halál már nem fogja gúnyolni életünket és boldogságunkat.

Tanuljunk meg várni az Úrra! Az Úr meglátogat bennünket, nem csak ezeken a nagy ünnepeken – karácsonykor és húsvétkor –, hanem mindennap meglátogat szívünk mélyén, ha várunk rá. És sokszor nem vesszük észre, hogy az Úr közel van, hogy kopogtat az ajtónkon, és hagyjuk elmenni. „Félek Istentől, ha elhalad; félek, ha elhalad, és én nem veszem őt észre” – mondta *Szent Ágoston*. Az Úr igenis elhalad, az Úr eljön, az Úr kopogtat. De ha füled tele van mindenféle zajjal, akkor nem hallod meg az Úr hívását.

Testvérek, a várakozás: ez az ima!

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News

Elkezdődött a gyűjtés a kongói árvaház javára

Székely János megnyitotta az Afrika-programot

A világhálón keresztül több mint háromszáz iskola vett részt azon az eseményen, melyen ünnepélyes keretek között meghirdették az Afrika megsegítésére indított, „Mindannyian testvérek” elnevezésű programot. A rendezvénynek a budapesti Patrona Hungariae Katolikus Iskolaközpont adott otthont február 8-án. A Székely János püspök támogatásával induló program első akciója egy, az Agnus Dei közösség fenntartásában működő kongói árvaház és iskola támogatására szervezett gyűjtés.

Az afrikai világháborúkért is emlegetett második kongói háborúban rengeteg gyermek veszítette el a szüleit a középfrikai országban. A kabindai püspök felhívására válaszolva ezeket az árvákat karolta fel az Agnus Dei katolikus közösség 2000-ben. Hatszáz gyermeket helyeztek el családoknál, százat pedig a rend által fenntartott árvaházban, ahol iskolát is indítottak. Itt tanítják a környékbeli falvakban élő mintegy háromszáz gyereket is. A segélyakcióhoz csatlakozó több mint háromszáz magyar iskolában perselyt helyeztek el, az adományokat ennek az árvaháznak a javára gyűjtik.

A megnyitón *Mészáros János*, az Afrika-program egyik ötletgazdája köszöntötte a partnerséget vállalókat: Székely János megyéspüspököt, *Azbej Tristant*, az üldözött keresztyének megsegítéséért és a Hungary Helps program megvalósításáért felelős államtitkárt, *Lobmayer M. Judit* SSND tartományfőnököt, *Har-*

di Titusz OSB oktatási főigazgatót, *Iván Kristófot*, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai és Bionikai Karának dékánját, valamint a vendéglátó intézmény főigazgatóját, *Rubovszky Ritát*.

„Ők ugyanolyan gyerekek, mint ti, és ugyanúgy teljesebb életre vágnak” – mondta az afrikai árvákról Székely János

az eseménybe a világhálón keresztül bekapcsolódó diákoknak. Szelfikultúrában élünk, magunkat fényképezzük, és nem látunk túl magunkon, nem halljuk a szegények kiáltását. De tudnunk kell, hogy a világon minden ötödik másodpercben éhen hal egy gyerek, az emberiség 17 százaléka nem jut tiszta vízhez, a leggazdagabb 20 százalék tulajdonában van a föld javainak 84 százaléka, és a legszegényebb 20 százalékhöz a javaknak mindössze 1,4 százaléka jut el. Székely János püspök ezekkel a sokkoló adatokkal igyekezett alátámasztani a program fontosságát és megértetni a diákokkal, milyen nagy szükség van a segítségre. A püspök ezekkel a szavakkal kérte a támogatásukat: „Nem vagyunk dúsgazdagok, nem vagyunk a világ alakítói, de tehetünk azért, hogy szebb legyen a világ.”

Azbej Tristan államtitkár számadatokkal alátámasztva beszélt a diákoknak arról, hogy ma a világon a keresztyénység a legüldözöttebb vallás: 340 millió keresztyént üldöznek a hitéért, és naponta 13 ember szenved vértanúságot pusztán azért, mert Szentírást tart otthon, templomba jár, imádkozik. Ezek a megdöbbentő tények vezettek el a Hungary Helps program létrehozásához. Az államtitkár

úgy fogalmazott: örömmel fogadják a Katolikus Egyház kezdeményezésével induló programot, és megígéri, hogy az államtitkárság anyagi támogatással és az adományok célba juttatásával segíti majd az akciót.

Lobmayer Judit SSND bemutatta a Boldogasszony Iskolánövérké afrikai misszióját, amely a rend alapításának idejére nyúlik vissza. A rendalapító, *Boldog Gerhardinger Terézia* anyja 1855-ben rabszolgaságtól fenyegetett gyerekeket fogadott be a kairói püspök felhívására. A rend ma hat afrikai országban végez missziót. A tartományfőnök felhívta a figyelmet arra, hogy nemcsak az afrikai gyerekek számára lesz értékes ez a kap-

csolat, hanem számunkra is, hiszen „életszeretetet, bölcsességet tanulhatunk tőlük, és erőt meríthetünk az élő keresztyén hitükből. Vajon mitől ilyen erős bennük az élet szeretete?” – tette fel a kérdést az előljáró, és mintegy válaszul felmutatta azt az afrikai növényektől kapott, szerte a kontinensen ismert jelet, amely azt jelenti: „Isten mindenek felett.” Jelképe ez annak a mély hitnek, amit a vértanúság árán is készek vállalni az afrikai keresztyének.

A megnyitón két kisfilmet is bemutattak. Az egyik az Agnus Dei közösség intézményének életébe engedett bepillantást, *Bernadette* nővér beszámolójával kísérve, a másikban *Hardi Richárd* szemészorvos, a

Nyolc Boldogság közösség laikus ágának tagja beszélt arról a nagyrészt magyar támogatásból épülő kórházról, ahol évente harmincezer beteget látnak el misszió keretében.

Zárszavában Székely János a támogatási lehetőségekről adott tájékoztatást. Felhívta a figyelmet arra is, hogy jelképes örökbefogadással folyamatos támogatást is nyújthatnak magyar családok egy-egy afrikai gyermeknek.

Kérdésünkre a főpásztor elmondta, hogy az Afrika-programhoz csatlakozó iskolákban jövőre témahetet szeretnének tartani, és olyan önkéntesek jelentkezését is várják, akik a jövőben szívesen kiutaznának Afrikába. Hangsúlyozta, hogy szeretnék, ha további iskolák is csatlakoznának a kezdeményezéshez.

A programot a Szent Márton Köpenye Alapítvány elkülönített bankszámláján keresztül lehet támogatni. Az alszámla megnevezése: „Mindannyian testvérek”, a bankszámlaszám: 11747006-27260324.

A megnyitón a Patrona Hungariae Katolikus Iskolaközpont diákjai adtak műsort. Az elsősök szavalattal és az osztályuk által írt imával álltak a mikrofon elé, majd az iskola gyermekkara énekelt.

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

Szent Norbert 900 éves örökségéről

(Folytatás az 1. oldalról.)

A hivatalos nyitóeseményt február 10-én, **Boldog Hugó**, az első premontrei apát emléknapiján tartották: a budapesti Szent István-bazilikában hálaadó szentmisét mutatott be Erdő Péter bíboros a magyar premontreiek előjáróival, **Balogh Péter Piusz** vikáriussal, gödöllői apáttal, **Ullmann Péter Ágoston** emeritus perjellel, **Fazakas Zoltán Márton** csornai apáttal és **Fejes Rudolf Anzelm** váradhegyfoki apáttal. Isten áldását kérték a rend jövőjére.

A szertartáson koncelebrált még többek között **Michael August Blume** pápai nuncius, **Kocsis Fülöp** hajdúdorogi görögkatolikus érsek-metropolita, **Snell György** esztergom-budapesti segédpüspök és **Hortobágyi Círil** pannonhalmi főapát.

Jelen voltak a szentmisén harmadrendi premontreiek és a rend intézményeinek képviselői. A premontrei kötődésű településekről is érkeztek résztvevők az ünnepre.

A megjelenteket Ullmann Péter Ágoston köszöntötte, hangsúlyozva, hogy a magyar Egyház és az egész Kárpát-medence kereszténysége a premontreikkal együtt hálát ad a rend közel kilencszáz éves magyarországi jelenlétéért. Az emeritus perjel a jelenlévők imáit kérte, hogy a premontreiek a többi szerzetesrenddel együtt továbbra is hatékonyan szolgálhassák a rájuk bízottak és az egész magyar nép földi boldogulását és üdvösségét.

Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára beszédében úgy fogalmazott: a magyarországi premontrei rend hazánk múltjának, jelenének és jövőjének is fontos része. A rend női és férfiágának is megköszönte, hogy szociálisan rászoruló embereket ápolnak, gondoznak, hitet adnak és irányít mutatnak a zarándokoknak és azoknak is, akik Istent keresik.

A szentmise homíliájában Erdő Péter bíboros a következőket mondta: „Tavaly volt kilencszáz esztendeje annak, hogy megszületett a Premontrei Kanonokrend. Igaz, nem előzmények nélkül jött létre, és az is

igaz, hogy az alapítás különböző eseményei és mozzanatai későbbi évekre esnek, például 1126-ra, amikor **II. Honóriusz** pápa megerősítette

jóváhagyás után szerte Európában elterjedt.

Szent Norbert legfőbb gondja a viszályok kibékítése, a szegénység

Magyarországon a középkorban számos premontrei közösség létesült, a barokk kori újjászületés a rend lelki-

pásztori, tudományos és kulturális hírének megalapozója lett. A jozefinizmus utáni újraindulás és az I. világháború után az országhatárok drámai átrendezése teremtett új helyzetet. Nagyvárád és Jászó a magyar határon kívülre került. Felértékelődött Gödöllő és Csorna szerepe. A Premontrei Kanonokrend mint kiváló tanítórend is hírnevet szerzett magának. A kommunizmus évtizedeiben hazánkban újra eltörölték a rendet, de egy életképes csoport külföldre távozott, és Kaliforniában virágzó apátságot hozott létre.

A mai egyházi életben a rend örökségéből különösen aktuálisnak látszik a liturgia tisztelete, szépsége és szeretete,

a premontrei közösség életformáját és szabályzatát. Azonban 1120-ban **Xanteni Norbert**, vagyis Szent Norbert Premontreban vándorprédikátorként kolostort alapított. Az ősegyház ideáljai vezették. Papok és más klerikusok köré férfiak és nők gyűltek össze istentiszteletre. Közös munkával keresték a kenyerüket, gondozták a betegeket, a szegényeket és a zarándokokat. Szent Norbert átvette az ágostonos regulát és egy, akkoriban **Szent Ágostonnak** tulajdonított kolostori szabályzatot, amely útmutatást tartalmazott a közös imádságra, a munkára, a hallgatásra, a gyakori böjtre nézve. Mivel vezeklóruháját fehérítetlen gyapjúból készítette, így ez lett a rendi viselet mintája is. Társai először 1121-ben tettek fogadalmat. Műve pedig az 1126-os pápai

megtartása és az apostoli élet előmozdítása volt. Öröksége ma megint

időszerű. Rendje a reformáció idején veszítette el a kolostorait, hazánkban a török kor is a szerzetesség pusztulásához vezetett, **II. József** pedig hatalmi szóval oszlatta fel a rendeket.

de fontos küldetés lehet a megújuló apostoli tevékenység is. Rendkívül fontos a szegények és a rászoruló gondozása; ezt a szolgálatot a rend női ága végzi, példamutató módon.

Nem is csupán a premontreiek, hanem általában a kanonokrendek olyan lelkipásztori és apostoli modellet jeleníthetnek meg, amely bizonyos szempontból alternatívát kínál a plébániai rendszer hagyományos formája számára, illetve korszerű módon kiegészítheti. Papi közösség hozzacsatlakozó világiakkal, kiváló liturgikus és imaélet, aktív lelkipásztori jelenlét: egy-egy nagyobb régióban ez olyan életforma lehet, amelyre már látunk is vonzó példákat. Mert az emberek megérzik, ha valahol egy közösség élete a hit és a szeretet ritmusára jár.

Ha pedig ez a közösség nem az elzárkózó életet választja, hanem lelkipásztori felelősségtudattal megnyílik a környező világ felé, akkor a mai idők jelévé válhat, és lényeges részt kaphat az egész Egyház küldetésének teljesítésében. Ennek az eleven küldetésnek a kegyelmét adja meg Isten Szent Norbert mai követőinek, a férfi- és a női közösségeknek, Egyházunk és egész népünk javára” – zárta beszédét a bíboros.

A szentmise végén **Balogh Péter Piusz** vikárius, gödöllői apát köszönetet mondott minden jelenlévőnek. Hangsúlyozta, hogy a rend számára nagyon fontos ez a jubileumi év. Reméli, hogy sok kegyelemben lesz részük, és megtarthatják a tervezett programjaikat, ünnepségeiket. Rendtörténeti kiállításra is készülnek, amelynek helyszíne a Nemzeti Múzeum lesz. Szent Norbert és Szent Ágoston emléknapija környékén, júliusban és augusztusban a közmédia premontrei tematikus napokat tart majd, hogy ezzel is hírül adja, mit tesz a rend ma hazánért, az emberekért. A Magyar Posta pedig a premontreikkal kapcsolatos bélyegeket bocsátott ki, felhívva a figyelmet a Szent Norbert által alapított rend évfordulójára.

A gödöllői apát Isten áldását és Boldog Hugó apát közbenjárását kérte a jelenlévőkre, és így búcsúzott: „Maradjunk továbbra is Istennel együtt, az emberek között.”

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

Premontreiek Magyarországon

Interjú Balogh Péter Piusz gödöllői apáttal

A premontrei rend első apátja, Boldog Hugó emléknapiját február 10-én hálaadó szentmisével ünnepelte az idén 900 éves premontrei rend. A jubileumi évről, a premontreiek múltjáról és jövőjéről Balogh Péter Piusz gödöllői apáttal, vikáriussal beszélgettünk.

Boldog Hugóról nagyon keveset tudunk. Ki volt ő?

– Hugó az 1121-es rendalapításkor **Szent Norbert** első társa volt, a második legfontosabb ember. A Laoni Egyházmegye fiatal papjaként az első között tett fogadalmat. Norbert kezdetben vándorprédikátor volt; sokan követték, világiak és egyháziak. Közéjük tartozott Hugó is. Norbertet 1126-ban magdeburgi érsekké választották, és öt évvel a rendalapítás után német földre távozott. Így lett Hugó a premontrei kolostor és rendünk első apátja. Kiváló vezető volt, akire maga az alapító bízta rá a rendet. Hugónak köszönhetjük a konstitúciónk megalkotását és a rendi liturgia megalapozását is. Személye Magyarországon kevésbé ismert, de a premontreiek számára nagyon fontos.

A rend már Hugó apátságának első éveiben terjedni kezdett Európában. Még Norbert életében Magyarországra is eljutottak a premontreiek, az 1130-as években Nagyvárád közelében alapították meg az első hazai kolostort.

A tavalyi pandémiás év mennyire akadályozta Önöket a jubileumi esztendőre való felkészülésben?

– A készülletünk a pandémia ellenére is töretlen volt. Hála Istennek, a terveinknek megfelelően elkészültek és azóta is folyamatosan készülnek a jubileumi kiadványaink. A rendi konferenciát, amelyet március közepén tartottunk volna Gödöllőn, sajnos az utolsó pillanatban el kellett halasztanunk a járvány miatt. Szeptember közepén azonban, a járványügyi előírások szigorú figyelembevételével,

megtartottuk az előadások nyolcvan-kilencven százalékát.

Mit várnak az idei jubileumi esztendőtől?

– Egyfelől azt, hogy mi, premontreiek a programjainkkal, közösségi együttléteinkkel, imádságainkkal méltóképpen meg tudjuk ünnepelni az évfordulót, és hálát tudjunk adni Istennek rendünk fennállásának kilencszáz éveért. Másfelől pedig azt, hogy a jubileum évében több reflektorfény esik ránk, és így az emberek jobban megismerik majd a premontrei rend magyarországi történeti beágyazottságát és jelenét is.

A **premontrei örökség** című dokumentumfilm, amelyet májusban online mutattunk be, azt a témát próbálja körüljárni, hogy napjainkban mivel foglalkoznak, hogyan élnek, miként gondolkoznak a magyarországi premontreiek.

Hányan vannak ma Magyarországon a rend tagjai?

– A nővérekkel együtt több mint harmincan vagyunk Csornán, Gödöllőn, Zsámbékon és Nagyvárádon.

A premontreiek az apostolok és az őskeresztények életét tekintték példának, szerzetesi életükben a szemlélődő életformát összekötötték az apostoli tevékenységgel. Mennyire mutatkozik meg ez a mai körülmények között?

– A premontrei rend lelkipásztorok, a liturgiát ünnepélyesen végző rendként alakult meg. Ma, kilencszáz év után is az eredeti küldetést teljesítjük, hiszen plébániai szolgálatot végzünk, plébániákat tartunk fenn. Közép-Európában az oktatásba való beágyazottságunk is kétszáz éves múlttra tekint immár vissza. A premontrei rend is-

kolafenntartó is: Szombathelyen, Keszthelyen, Gödöllőn, Zsámbékon is vannak oktatási intézményeink.

Kilencszáz év hatalmas idő. Ez azt jelenti, hogy Önök beleegyeztek a magyar társadalom szövetébe. Ennek tükrében hogyan látja a jövőt?

– Mivel már a rendalapító idejében is jelen voltak hazánkban a premontreiek és a történelmi Magyarországon több mint negyven kolostorunk működött, megállapíthatjuk, hogy a rend története nagyon szorosan összefonódott az ország történetével. A kultúra ápolása, a minőségi oktatás, az emberek lelki segítése, a szegények gondozása, a szociális gondoskodás a különböző történelmi korokban mindig nagyon fontos szolgálat volt, és ma is az. A küldetésünk lényege így foglалható össze: együtt Istennel az emberek között.

B. D.
Fotó (archív): Merényi Zita

A BIBLIA ÜZENETE

A lélek pusztája

Mk 1,12–15

Babits Mihály az I. világháború borzalmaitól lélekben meggyomorodó emberek kínlását bátor szívvel vetette papírra a *Húsvét előtt* című versében. Világba kiáltja a benne lakó mérhetetlen keserűséget: „hogya elég! hogya elég! elég volt!” És gondolatban felidézi a békeidők húsvéti örömeinek megszokott, reményt adó, kedves hangjait: „Szóljanak a harangok / szőljon alleluja!”

Az alleluja most is hallgat, jóllehet nincs ebben semmi újdonság. Anyaszentegyházunk bölcs nevelőként minden esztendőben végigkísér bennünket a pusztába vonulás, az üdvösségünkért vállalt kiüresedés, a bőjt és a lemondás rögzős, de megtisztító útján. Ami szokatlan, az éppen a visszavonultság, melyet a járványhelyzet már régóta ránk kényszerít. „Békeidőben”, a karácsonyi ünnepek után nem sokkal újabb örömkömben, farsangi mulatságokban szoktunk dúsáltni. Aztán a lélek idővel igényli is az egyszerűsödést, az elhalkulást. Az alleluja is elhallgat. De ez az elcsendesedés most valahogy mintha még annyira

sem vonzaná az embert, mint egyébként.

Mert jelenlegi helyzetünkben, az ideai húsvét előtt a már hosszú idő óta ránk nehezedő bezártság, a maszkviselés, a kijárási korlátozás, a közösségi érintkezés visszafogottsága, a találkozások elmaradása, a szabad mozgás hiánya miatt és az egyre inkább frusztráló tilalmak között Babbitshoz hasonlóan belőlünk is felszínre tör a felkiáltás, „hogya elég! hogya elég! elég volt!” Erthető, ha az ember nem akar még tovább böjtölni, tovább időzni a pusztában, hiszen már eddig is igen sok mindennel böjtölt, bizonytalan időre a magányába vonult. Ellenkezőleg: most akarnánk igazán éledni. Megkísérhet bennünket a gondolat: „rosszkor jött ez a nagyböjt”.

A külső körülmények még nem engedik, hogy visszatérjünk a pusztából. De addig is, szemünket felnyitva észrevehetünk néhány dolgot. Nehézségeiben az imádkozó embernek szolgálatára sietnek az angyalok, akárcsak az Üdvözítőnek. A mennyországból bátorítást, erőt kapunk. Ha körültekintünk, még egy-egy

erecskére is lelhetünk, mely felfrissít a böjtölésben, és lelkünkbe idézi a „víz általi megmenekülést”, keresztségünk életadó forrását, melyhez a mostani szomjúság talán még inkább elvezet, és istengyermekségünk rejtett kincseit újra meg újra életre kelti bennünk. A korábbi évek allelujai ilyenkor is visszhangozhatnak bensőnkben, és lelkesíthetnek: van remény, az Élet Ura a halálnak is Ura, és a feláldozás örömeinek a legnehezebb időkben sem hallgat el. Bármilyen következzék is, ő már győzött. És ha élő hittel nézünk körül, megtaláljuk őt magát, Jézust is, aki velünk együtt virraszt a lélek pusztájában, és várja az Atya hívó szavát, hogy mikor léphet színre hirdetni az örömhírt. Ezt a tanúságtételt várja tőlünk is, ha majd végre előjuthatunk magányunkból.

És addig? Addig marad a pusztá gyógyító csendje és benne maga Krisztus. Mélyreható szavai iránymutatóan késztítenek a küldetésünkre: „Térjete meg, és higgyetek az evangéliumban!”

Kovács Zoltán

GÖRÖGKATOLIKUS LEKISÉG

A Szent Liturgiáról (8.)

A tömjénezésnek fontos szerepe van a bizánci liturgiában. Sokkal gyakrabban végezzük, mint a római katolikus szentmisében. Jelen van már az előkészületi szertartás végén is. Az előírásnak megfelelően a pap megtömjénezi a felajánlott adományokat, majd gyakorlatunk szerint a tömjénezőt a bal kezének kisujjára akasztja, s így mondja el kitárt karokkal a – már bemutatott – felajánlási imát.

Nyilvánvaló, hogy a tömjénezés átmenetet képez az előkészületi szertartás és a hívők liturgiája között. Ugyanis – miután a pap körbetömjénezte az oltárt, illetve az egész szentélyt – kijön a szentélyből, hogy folytassa a cselekményét: megtömjénezi az ikonosztázion képeit, majd kétszer végigmegy a templomhajón, és a híveknek is megadja ezt a tiszteletet.

Ezzel a cselekményével a pap *Keresztelő János* idézi, aki „az Úr előköveteként” jelent meg (Mk 1,2), hogy bűnbánatot hirdessen (Mt 3,1). S valóban, a pap a tömjénezés közben az 50. (bűnbánati) zsoltárt imádkozza, gyakran a néppel együtt. Igen, kell a bűnbánat, hogy tiszta lélekkel tudjunk kapcsolódni a leg-szentebb áldozat végzésébe. Ahogyan a római katolikus szentmise elején is jelen van a bűnbánati szertartás, illetve a Kyrie.

Szent cselekmény a tömjénezés. Erre utal, hogy ősi gyakorlatunk szerint maga a pap tesz tömjént a parázsra, sőt, meg is áldja az így előkészített tömjénezőt: „Tömjént ajánlunk fel neked, Krisztus Isten, szellemi jó illatszert gyanánt, melyet mennyei oltárodra fogadván viszont küldd le nekünk Szentlelked malasztját.” A tömjénezés szent mivoltát igazolja az is, hogy az áldozópapon (és természetesen a püspökön) kívül csak a diakónus végezheti a tömjénezést, amde ő sem mindegyiket.

A nemrég elhunyt *Robert Taft*, a bizánci liturgia professzora és világhírű tudósa arra tanított bennünket, hogy a tömjénezésnek öt jelentése van. Az első tulajdonképpen egy *gyakorlati szempont*. A katakombákban és az első keresztényi liturgikus összejövetelek zsúfolt

”

Szent cselekmény a tömjénezés.

Erre utal, hogy ősi gyakorlatunk szerint maga a pap tesz tömjént a parázsra, sőt, meg is áldja az így előkészített tömjénezőt

helyein szükség volt az illatosításra. A diakónus serpenyőn hordozta körbe az izzó parázon füstölő tömjént, hogy így frissítse a levegőt. A második: a *felajánlás*. A parázon elégő tömjént már az Ószövetségben is áldozatként ajánlotta fel az ároni papság (Kiv 30,1–10), de az Újszövetségben is ezt igazolja Zakariás illatáldozata (Lk 1,9). A harmadik: az *imádság*. Legjellemzőbb példa erre a vécsernyei zsoltár: „Igazodjék föl az én imádságom, mint a tömjénfüst a te színed elé, kezeimnek főlemelés estí áldozat gyanánt” (Zsolt 140,2). A negyedik: az *engesztelés*. Ez a szempont hasonlít a másodikra, mert itt is a felajánlással együtt járó lemondásról van szó. Engeszteléseként elégetjük a tömjént, ami így megsemmisül. Az ötödik: a *bűnbánat* kifejezése. Szövegével igazolja ezt a tömjénezés közben mondott bűnbánati zsoltár: „Könyörülj rajtam, Isten, a te nagy irgalmasságod szerint, és könyörületed sokasága szerint töröld el gonoszágomat” (Zsolt 50,3). Ám a gyakorlat is ezt támasztja alá. Ugyanis a pap ekkor jelenik meg először a hívek előtt, hogy hamarosan nyilvánosan meghirdesse Isten országának elérézését, mint János tette.

Ivancsó István

FEBRUÁR 21., NAGYBÖJT 1. VASÁRNAPJA (Damiáni Szent Péter püspök és egyháztanító, Eleonóra, Zakariás) – Ter 9,8–15 (*Isten a vízőzön után szövetséget köt Noéval és utódaival.*) – 1Pét 3,18–22 (*A keresztség titeket is megment, testvérek!*) – Mk 1,12–15 (*Jézust megkísértette a sátni, és angyalok szolgáltak neki.*) – **Zsolozsma:** I. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 58 – EE 530, 414, Ho 58 – EE 65, Ho 143 – EE 532, Ho 53 – EE 71. **FEBRUÁR 22., HÉTFŐ** – SZENT PÉTER APOSTOL SZÉKFOGLALÁSÁNAK ÜNNEPE (Petra, Gerzson, Gréta) – 1Pét 5,1–4 – Mt 16,13–19. **FEBRUÁR 23., KEDD** – (Szent Polikárp püspök, vértanú, Alfréd, Szemere) – Iz 55,10–11 – Mt 6,7–15. **FEBRUÁR 24., SZERDA** – SZENT MÁTYÁS APOSTOL ÜNNEPE (Edömér) – ApCsel 1,15–17.20–26 – Jn 15,9–17.

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Egy régi, tiszteletre méltó himnusz (2.)

Nem véletlen, hogy a húsvéti vigilián a nagyböjt csendje után újra megszólaló *Gloria* az egyik legszebb, legdrámaibb pillanat. Ennek az éneknek a kitörő örömehez az ütemes, eleven, semmiképpen nem elnyújtott ének illik, és magától értetődő módon az álló testhelyzet. A dicsőítő imát végző ember és közösség testtartása az állás, ezért is írják elő ezt a liturgikus szabályok, amelyek a leülésre először az olvasmány előtt adnak lehetőséget. Az éneklés technikájában jártasak jól tudják, hogy rendszeren, összeszedetten, odaadón énekelni alapvetően állva lehet, hát még egy ilyen kiemelt éneket. Az ima bizonyos testi megnyilvánulásai nélkül fontos tapasztalatoktól esünk el, pedig ha van a liturgiának olyan mozzanata, ahol a tapasztalaté és a megélése

az elsőbbség, akkor az éppen a *Dicsőség* közös éneklése.

Úgy tűnhet, hogy a Szentlélek csupán mellékszereplője ennek az imának („Mert egyedül te vagy a Szent, te vagy az Úr, te vagy az egyetlen Fölség, Jézus Krisztus, a Szentlélekkel együtt”). Ugyanakkor tudjuk, hogy az Egyházban a közösség Istenhez fordulásának ihletője, mozgatója mindig a Lélek. Ahol ennyi ingyenesség, öröm, hála van, ahol ennyire Isten áll a középpontban, mint ebben az imában, ott a Lélek semmiképpen sem mellékszereplő, hanem, mondhatjuk, a kórusvezető, aki nélkül azt sem tudnánk, mi az imádság. Nem túlzás azt állítani, hogy ez az ének az eucharisztikus ünnepelés egyik kiemelten karizmatikus mozzanata.

Fehérvári Jákó OSB

A HÉT SZENTJE

Damiáni Szent Péter

Február 21.

tett; Péter segítséget nyújtott *II. Sándor* pápának a *II. Honorius* (*Cadulus*) ellenpápával folytatott küzdelemben. Végül *II. Anno* kölni érsek és Németország rége zsinatot hívott össze Augsburgba, ahol a Péter által elkészített irat nyomán *II. Sándor* támogató döntés született.

1063-ban Pétert megbízták, hogy közvetítsen a clunyi apátság és a mconci püspök közötti viszályban; 1067-ben Firenzébe ment, ahol döntőbíróként szolgált a püspök és a vallambrosai szerzetesek vitájában.

1069-ben ismét útra kelt az Alpokon túla, és a frankfurti gyűlésen rávette *IV. Henrik* császárt, hogy ne váljon el feleségétől, *Bertától*.

1072 elején Ravennába indult, amelynek lakói egyházi átok alatt álltak, mivel korábban *II. Honorius* ellenpápat támogatták. Péter feladata az volt, hogy megbékítse a város lakóit a Szentszékkal. Ravenna felé tartó útján azonban belázasodott, s Faenza mellett, a Santa Maria degli'Angeli (ma: Santa Maria Vecchia) kolostorban meghalt. Földi maradványai a faenzai katedrálisban nyugszanak.

Dante az *Isteni színjátékban* a paradicsom legmagasabb szférájába helyezve ábrázolta őt mint *Assisi Szent Ferenc* elődjét.

L. K.

adminisztrátora lett. 1059-ben *II. Miklós* pápa Milánóba küldte, ahol teljes nyíltsággal árulták az egyházi javadalmakat. A milánói papság romlottabb része ekkor lázadást szított, azt állítva, hogy a Szent-széknak nincs joghatósága Milánó fölött; ám Péter szembe szállt velük, és végül sikert aratott.

1061 júliusában *II. Miklós* pápa halála szakadáshoz veze-

A hét liturgiája

B év

FEBRUÁR 25., CSÜTÖRTÖK (Géza, Cézár, Vanda) – Esz 4,17 n.p.–aa–bb.gg–hh – Mt 7,7–12. **FEBRUÁR 26., PÉNTEK** (Edina, Győző, Ottokár) – Ez 18,21–28 – Mt 5,20–26. **FEBRUÁR 27., SZOMBAT** (Gábor, Ákos, Bátor) – MTörv 26,16–19 – Mt 5,43–48. **FEBRUÁR 28., NAGYBÖJT 2. VASÁRNAPJA** (Elemér, Oszvald) – Ter 22,1–2.9a.10–13.15–18. (*Ábrahám Isten parancsára kész feláldozni fiát, az ígért gyermeket.*) – Róm 8,31b–34 (*Isten egyszülött Fiát adta áldozatul értünk.*) – Mk 9,2–10 (*A kereszthalál előtt a mennyei Atya tanúskodik, hogy Jézus az ő szeretett Fia.*) – **Zsolozsma:** II. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 59 – EE 533, 414, Ho 59 – EE 66, Ho 132 – EE 533, Ho 70 – EE 84.

Veres András megyéspüspök február 13-án a Győri Egyházmegye főtemplomában lektorokat és akolitusokat avatott a győri Brenner János Hittudományi Főiskola és Papnevelő Intézet papnövendékei közül, egy kispapot pedig admisszióban részesített.

A megyéspüspök az ünnepi szentmisén mondott szentbeszédében a napi evangélium szellemében – „Sajnálom a népet” (Mk 8,2) – arról elmélkedett, hogy az Egyház Jézust követve kezdetektől fogva csillapítani akarja az emberek testi és lelki éhségét. Az igehirdetéssel, az Egyház társadalmi tanításával, de legfőképpen a segítő szeretet cselekedeteivel Jézus nyomában igyekeznek járni.

Aki a papságra készül, annak mindkét indítást éreznie kell a szívében: együttérző lelkülettel kell viseltetnie a segítségre szoruló emberek iránt, és fontos, hogy olthatatlan vágy éljen benne Jézus Krisztus evangéliumának hirdetésére. Azt kell tennie, amire Pál apostol buzdította szeretett tanítványát: „Hirdesd az evangéliumot, állj vele elő,

akár alkalmas, akár alkalmatlan. Érvelj, ints, buzdíts nagy türelemmel és hozzáértéssel.” (2Tim 4,2)

Jézus Krisztus küldötének ugyanakkor áldozatkész, s ha kell, a szegénységet is vállaló lelkülettel és életformával kell követnie Mesterét. Erről szólva mondta Pál apostol: „Tudok nélkülözni, de tudok bővelkedni is” (Fil 4,12). Napjainkban is sokan szenvednek testi és lelki szükségben, és nem tudják, hogy Jézusnál enyhülést találhatnak. A mai ünnep örömmel tölt el bennünket, hiszen itt vannak a fiatal kispapok, akik készséggel vállalják, hogy elvezetik ezeket az embereket Jézus Krisztushoz.

Felfoghatatlan ajándék az ember számára, hogy Isten üzenetét a kezében tarthatja, olvashatja és hirdetheti – fogalmazott Veres András a lektoravatásban részesülő papnövendékekhez szólva. Éppen

Akik a papságra készülnek

Ünnepeltek a győri Káptalandombon

ezért hitünk tanításának foglalatát, a Szentírást jól meg kell ismerniük azoknak, akik Isten kinyilatkoztatásának hirdetői akarnak lenni. Nagy alázattal kell olvasniuk, érteniük kell Isten üzenetét. Ebben a Szentlélek van a segítségünkre.

A főpásztor ezután az akolitusi szolgálatra készülő kispapokat szólította meg: Keresztény életünk legnagyobb csodája az Eucharisztia. Jézus

Krisztus testének kiszolgáltatása során gondolatok arra, hogy akit szolgáltok, akit érintetek, az maga az Isten. Akik szentáldozáshoz járulnak, azok számára pedig az Eucharisztia vétele a nap legfontosabb eseménye.

Veres András végül a diakónusi szolgálatra jelentkező, admisszióban részesülő papnövendékhez fordult: „Arra jelentkezel, hogy Jézus Krisz-

tus legszűkebb köréhez tartozz, a papok közösségéhez.” Vianney Szent Jánost idézve a Győri Egyházmegye főpásztora emlékeztetett arra, hogy a pap nagyobb az angyaloknál, hiszen az angyalok a barátai Istennek, míg a papok a helyettesei. Aki a papságra készül, mélyítse el magában azt az eucharisztikus lelkületet, amelyről Jézus mutatott példát önfeláldozásában és az Atyának való teljes önatadásában – hangsúlyozta a főpásztor.

„Mindnyájan a Jézussal való találkozás segítői lehetünk embertársaink számára. Ehhez szükség van arra, hogy a mi találkozásunk is napról napra egyre tudatosabb, egyre mélyebb legyen azzal a Jézus Krisztussal, akihez el akarjuk vezetni az embereket” – zárta prédikációját a szentmise főcelebránsa.

A harmadéves szeminaristák közül Ézsöl Krisztiánt

(Győri Egyházmegye), Horváth Csabát (Győri Egyházmegye), Járfás Ádámot (Szombathelyi Egyházmegye), Pohnert Dávidot (Kaposvári Egyházmegye) és Rákos Józsefet (Szombathelyi Egyházmegye) lektorrá avatta Veres András püspök.

Akolitusi szolgálatra avatta a negyedéves kispapok közül Bodorkós Áront (Szombathelyi Egyházmegye), Gulyás Vilmost (Győri Egyházmegye), Hencz Mártont (Győri Egyházmegye), Kircknopf Gergőt (Szombathelyi Egyházmegye), Palatinus Krisztofot (Győri Egyházmegye), Szántó Adriánt (Szombathelyi Egyházmegye) és Vigh Balázs Zsoltot (Szombathelyi Egyházmegye).

Az ötödéves Licz Csaba Zsolt (Győri Egyházmegye) pedig admisszióban részesült, ezáltal jelöltté vált a diakónus-sá és az áldozópappá szentelésre.

A kispapokkal családtagjaik és barátaik mellett együtt ünnepeltek előjáróik, tanáraik, valamint a Győri, a Kaposvári és a Szombathelyi Egyházmegye papságának képviselői.

Forrás: Győri Egyházmegye
Fotó: Ács Tamás

A művészet is hozzájárulhat a gyógyítás folyamatához

Megáldották a keresztutat a Budapesti Szent Ferenc Kórház kápolnájában

(Folytatás az 1. oldalról.)

Michael August Blume pápai nuncius a szerzetes nővérektől virágcsokrot és egy, a békét jelképező gyertyát kapott ajándékba, amelyet maguk készítettek.

„Szűz Mária tökéletes boldogságban él Istennél, aki megdicsőítette őt, és nem engedte, hogy a test, amely Isten Fiát hozta a világra, visszatérjen a porba, amelyből mindannyian lettünk. Szűz Mária előképe annak, amit valamennyiünkkel tenni akar Isten” – hangsúlyozta homíliájában az apostoli nuncius. Az aznapi olvasmányra utalva a következőket

gasztallak én is titeket; Jeruzsálemben letek vigasztalást.» (Iz 66,11–12)

A beteg gyermekeket edesanyjuk vigasztalja és gondosan ápolja. Végtelen szeretetével Isten még ennél is jobban szeretné megvigasztalni gyermekeit!” – hangzott el a szentmise homíliájában.

„Azért vagyunk ma itt, mert Isten szeretete egybegyűjtött minket. Emberek millióihoz csatlakozunk, akik szerte a világon megünneplik azt a különleges kegyelmet, amelyben a tizenégy éves Bernadette Soubirous részesült. A Boldogságos Szűz tizen-nyolc alkalommal jelent meg neki 1858-ban egy kis francia faluban,

liók utaznak Lordes-ba minden évben. A világiárvány hatással van a kegyhelyre is, de a hit megélése és az imádság folytatódik. „Szűz Máriának a gyermekeiről való anyai gondoskodása – beleértve titeket, engem és mindazokat, aki ebbe a kórházba jöttek meggyógyulni – sosem szűnt meg. Ezért csatlakozunk azokhoz a testvéreinkhez, akik szerte a világon imádkoznak, hogy megszabaduljanak a koronavírustól, és ehhez a Szűzanya közbenjárását kéri” – mondta az apostoli nuncius.

Az aznapi evangéliumról szólva kifejtette: A Szűzanya most is munkálkodik, értünk szól Fiához. „Mit kell tennünk, ha szeretnénk, hogy Krisztus meggyógyítson bennünket? Figyelmesen kell hallgatnunk a Szűzanyára, aki mindennap így szól: »Te gyetek meg mindent, amit csak mond.«” Az Úr különbözőképpen gyógyít: testileg, lelkileg, néha teljes gyógyulást ad, máskor részlegeset. „Nekünk az a feladatunk, hogy figyeljünk Istenre. Nem azt kell tennünk, amit mi helyesnek gondolunk, hanem amit Jézus mond nekünk. Mit mond? »Töltsétek meg a korsókat.«”

A nuncius így fohászzkodott a Szűzanyához: „Töltsd meg a mi lelki ürességünket Krisztus szava iránti engedelmisséggel, Krisztus jó borával. Töltsd meg gondolatainkat és vágyainkat Krisztus szeretetével. Tölts meg minket a vággyal, hogy szeressük felebarátainkat, különösen azokat, akiket Jézus így nevez: a »kicsinyek«”. Ez nemcsak azt jelenti, hogy segítsünk a betegeknek, hanem hogy vigasztaljuk azokat, akik más módon szenvednek: megtört lélekkel gyötörnek a mindennapi életükben törtétek miatt, különösképpen most, a világiárvány okozta helyzetben.”

Ferenc pápa az erre a napra írt üzenetében így tanít: Jézus kér minket, álljunk meg, és figyeljünk, alkítsunk ki közvetlen és személyes kapcsolatot másokkal, érezzünk együtt velük, váljon az ő szenvedé-

sük a sajátunkká, miközben szolgáljuk őket. Ebben a kórházban az orvosok, az ápolók és a betegek is valóra váltják ezeket a szavakat – fogalmazott Michael August Blume. Hozzátette: „Nem véletlen, hogy ezt a kórházat Assisi Szent Ferencről nevezték el. Rövid életében Szent Ferenc számos példáját adta az együttérzésnek, a könyörületességnek, a mások szenvedésével való közösségvállalásnak és annak az örömmel, ami Krisztus követéséből fakad.”

Beszéde végén az apostoli nuncius így buzdított: „A Szűzanyának gyermekeiért mondott állandó imádsága vezessen minket arra, hogy teljesítsük az evangéliumban leírt kérését: »Te gyetek meg mindent, amit csak (a Fiam) mond.« Krisztus szavaiban és példájában továbbra is találjuk meg mindennap az igazi testvériességhez, szolgálathoz és szeretethez vezető lépéseket, melyek Krisztus irántunk való szeretetéből erednek.”

A szentmise végén Michael August Blume megáldotta a kórházkápolnájában elhelyezett keresztút tizen-nyég stációját, Atlasz Gábor festőművész munkáját.

Az alkotó a jelenlévőknek elmondta: a kápolna általa készített oltármozaikján Szűz Mária keze azért kapott különleges hangsúlyt, mert a Fiát óv-

ja ez a kéz, s mint ilyen, a szeretet kifejezője. A pietá jelenetet ábrázoló keresztúti állomásnál is Mária alakja áll a középpontban, anyai arcán már fölfénylik a feltámadás reménye is. Atlasz Gábor felhívta a figyelmet az élet fájának bibliai képére is, ami az első és az utolsó stáción látható.

A festőművész a szerzetes nővérek kérésére az alkotói folyamatról is beszélt. Hazatérés, megtérés, lelkitűkő – ezekkel a szavakkal jellemezte a munkafolyamat belső mozzanatait. „Az alkotás egyszerre volt boldogság és végtelen szomorúság. A passió, amit sok esetben sírva, olykor a hajnali órákig dolgozva végigjártam, őszintén megrázott” – vallotta a művész.

A filmszerű beállítások hol közelről, hol távolról láttatják az eseményeket, amelyek által közel kerülhetünk Istenhez, látva szenvedő Fiát. Igaz, a mai kor embere nem szereti a pátosz, de éppen ezért a művész fontos szerepe valódi tette válhat. Szabad őszintének lenni – hangsúlyozta Atlasz Gábor, majd hozzátette, reméli, hogy e „vizuális imák, vallo-mások által a művészet is hozzájárulhat a kórházban zajló gyógyítás folyamatához”.

Körössy László
Fotó: Lambert Attila

mondta: „Az Izajás próféta könyvéből vett gyönyörű szentírási részletben a próféta arról beszél, hogy mit tesz majd az Úr Jeruzsálem népével, hogyan szeretné öröme fordítani a szomorúságukat. Jeruzsálem városa, a zsidó nép vallási központja romokban volt, amikor Izajás elmondta ezeket az ígéretek. Isten azonban úgy táplálja és gyógyítja majd népét, ahogyan egy szerető edesanya a gyermekeit, amint a Szentírás ígéri: »Tejjel táplálnak, karjukon hordoznak és térdükön becéznek titeket. Amint az anyá vigasztalja gyermekét, úgy vi-

Lourdes-ban – emlékeztetett Michael August Blume. – Bernadette példája arra készítette az ott élő embereket, hogy megváltoztassák az életüket, imádkozzanak, és az életükben megvalósítsák Krisztus szeretetét, gondolatl, szóval és cselekedettel.”

A jelenésekről értesülve özönleni kezdtek az emberek a kis faluba. Sokan megtapasztalták itt Szűz Mária szeretetét a testi és lelki gyógyulásuk által, és újra fölfedezték Krisztus szeretetét az életükben. A lourdes-i csodákat és jeleket feljegyezték, és ma is történnek ott ilyen esetek. Mil-

Örök nyugalomra helyezték Fehér Anna nővért

A koronavírus-járvány miatt szigorú óvintézkedések közepette tartották meg február 4-én Fehér M. Anna nővér temetését. A szertartáson a rokonokon kívül jelen voltak az elhunyt munkatársai, tisztelői és többen a Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekotthona egykori és jelenlegi lakói közül. A gyászszertartást az óbudai temetőben Erdő Péter bíboros, prímás vezegte.

A ravatalozóban Kocsis István, a budapest-istenhegyi Szent László-templom plébánosa, a Fehér Anna nővér által vezetett gyermekotthonon lelki igazgatója felolvasta Orbán Viktor miniszterelnöknek a szertartásra küldött üzenetét. „Anna nővér hivatása kettős elköteleződésen alapult: egész életét Istennek ajánlotta, hogy minden figyelmét a látássérültek gondozásának és tanításának szentelhesse. Szelíd határozottsággal és nagy szeretettel fordult a rábízottak felé, gyógypedagógiai tudásával számos sérült gyermek számára teremtette meg az elfogadó, biztonságos környezet mellett a fejlődés lehetőségét is. Hálásak vagyunk, hogy az ő előkészítői munkájának köszönhetően jelenhetett meg Magyarországon az első Braille-írási Biblia, és hogy több mint harminc éven át irányította a Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekotthonát, ahol ő jelentette az állandóságot, és pótolta a gyakran hiányzó szülői szeretetet. Engedjék meg, hogy ezúton fejezzem ki együttérzésemet, és a következő, nehéz időszakhoz sok erőt kívánjak önöknek” – fogalmazott üzenetében a miniszterelnök.

Pokorni Zoltán XII. kerületi polgármester búcsúzó szavait szintén a lelki igazgató tolmácsolta. „Búcsúzni jöttünk Fehér Anna nővérünktől, s egyúttal fejet hajtani élete példája előtt. Egy gyakorló szent élete nehezen keretezhető” – fogalmazott a polgármester, majd egy korábbi újságcikk címéből vett idézettel méltatta Anna nővért: „Fényt hozott a világba!”

A Bonum Tv által közvetített temetésen az iskola énektanára, Csont Tamásné a munkatársak nevében szólt a gyászolókhöz. Az evangélium után Erdő Péter bíboros mondott méltató és búcsúztató szavakat.

Nemcsak egy pillanat alatt adhatja valaki az életét a barátaiért, az embertársaiért, hanem hosszú évtizedek áldozatával is; ezt tiszteljük Anna nővér helytállásában és életművében – fogalmazott a bíboros. Felidézte, hogy 1982-ben alakult meg a látássérült gyermekek Szent Anna Otthona a Batthyány téren, majd 1989-ben elköltözött, és a Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekotthonává alakult át, amely a mai napig működik. „De ehhez kellett Anna nővér hite és szeretete. Nem egyszerűen szakértelem és minden szempontból magas szintű hozzáértés jellemezte a munkáját, hanem igazi, szívbeli szeretet, ami egyúttal a keresztyén hit tanúságtétele volt. Kérjük Anna nővér számára az örök boldogság jutalmát, és kérjük az erőt is, hogy folytatni tudjuk a művet, amit elkezdett a körünkben” – mondta a bíboros.

A síron elhelyezett rengeteg koszorú és virág is azt mutatta, milyen nagy volt az Anna nővér iránt érzett tisztelet és szeretet. Lévai Anikó, a miniszterelnök felesége személyes részvételével is kifejezte Anna nővér iránti megbecsülését.

Fehér M. Anna gyógypedagógus, a Szent Erzsébetről Nevezett Betegápoló Nővérek egyházmegyei jogú szerzetesközösségének tagja 1947-ben született Veresacsnán, ahonnan 1959-ben családjával együtt Budapestre költözött. Tanulmányait – látássérülteként – a Virányosi úti iskolában, majd a Tancsics Mihály Gimnáziumban végezte. A Bárcsi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán tanult tovább, de egyházi kapcsolata miatt kizárták az intézményből, így diplomáját csak később, 1979-ben szerezhetette meg.

Pedagógusként hét éven át a Vakok Iskolájában dolgozott, időközben titokban szerzetesi fogadalmat tett. 1977-ben indult el a felsővízvárosi Szent Anna-templomban a látássérültek lelkigondozása, a munkába bekapcsolódott Fehér Anna is. Vezetésével 1982-ben megalakult a látássérült gyermekek Szent Anna Otthona a Batthyány téren, ám az alig száz négyzetméteres lakás hamarosan szűknek bizonyult. Az otthon 1989-ben átköltözött a XII. kerületbe, a Mátyás király útja 29. szám alá. Itt alakult meg a Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekotthona, amelyhez ma már óvoda és iskola is tartozik. Az országban egyedülálló módon itt mozgásszervi fogyatékkal élő látássérült gyermekeket is befogadnak.

A budapest-felsővízvárosi Szent Anna-templomban a temetés napjának délutánján hálaadó és engesztelő szentmisét tartottak Anna nővér lelki üdvéért. A liturgiát Kocsis István mutatta be. A szertartást a Duna World közszolgálati csatorna élőben közvetítette.

Forrás:
Esztergom-Budapesti Főegyházmegye
Fotó: Thaler Tamás

Négy éve raboltak el egy missziós apácát Maliban

Szabadon bocsátását kéri a rend

A Mária Szeplőtelen Szívéről Nevezett Missziós Ferences Nővérek Kongregációja rendkívüli kilencedet tart a kolumbiái származású Gloria Cecilia Narváez nővér kiszabadulásáért, akit négy évvel ezelőtt, 2017. február 7-én raboltak el Maliban. A kiszabadításáért tett erőfeszítések sajnos mind ez idáig eredménytelenek voltak.

Ezt nyilatkozta a Fides hírügynökségnek Noemí Quesada nővér, a kongregáció korábbi rendfőnöknője, aki a következő felhívást tette közzé az emberrablás negyedik évfordulójának előestéjén: „Kérjük az emberrablókat, hogy a lehető leghamarabb engedjék őt szabadon, mert az egészsége megromlott. Gloria nővér sokat szenved, ahogyan a kongregáció és a hozzátartozói is. Isten, aki mindannyiunk Atyja, segítsen minket ebben a kérésünkben! Fájdalmunkban tehetetlennek érezzük magunkat a példa nélkül álló emberrablással szemben. Kérjük a keresztyén közösség imáit, és kérjük a nemzetközi közösséget, ne felejtse el, hogy egy ember elrablásával emberségünk egy részét is elrabolják.”

„Szerzetesi élete kezdetén ismertem meg Gloria Cecilia Narváez nővért – mondta a Fides hírügynökségnek Noemí nővér. – Már fiatal korában megmutatkozott nevelői tehetsége, ennek megfelelően ilyen szolgálatra készült. Számos nevelési intézményben dolgozott. A Kolumbia déli részén található samani-egói kollégium volt a legutóbbi intézmény, amelynek igazgatónője volt, majd misszionáriusi küldetésének első állomása a Mexikó déli részén található Apatzingán lett, Michoacán államban. Innen különleges felkészítés után a benini Boukoubéba küldték nevelőnek. Az ott töltött hat év alatt nagyon megszerette Afrikát és a kontinens népét. A kongregáció ezért Maliba, Karangassóba küldte, az ottani misszió irányítására. Gloria Cecilia Narváez nővér vezette itt azt a missziós tevékenységet, amit a rendtársai végeznek egy egészségügyi központban, egy árvaházban és egy nőket támogató központban, amely hétszáz nőt tanít írni és olvasni. A misszió a helybéli gyermekek és fiatalok hitoktatásában is részt vesz.”

Noemí nővér így jellemezte az elrabolt apácát: „A nővérek iránti szeretetének, a kapcsolataiban megnyilvánuló egyszerűségének és szívéllyességének, lelkiségének és imaéletének köszönhetően nagyon közel került Istenhez és az emberekhez is. Ez arra indította, hogy még többet tördőljön a szegényekkel, és új megoldásokat találjon a hozzáfutók legsürgetőbb problémáira.” Szeretetének és nagylelkiségének utolsó hősiei tettét éppen az elrablásakor vitte végbe, mondta a korábbi rendfőnöknő.

„Amikor az emberrablók elfogták a kongregáció egyik tagját, ő előjött a búvóhelyéről, és azt mondta nekik, hogy ő itt a legfontosabb felelős vezető, engedjék el a rendtársát. Az emberrablók szabadon engedték a másik apácát, és végül Gloria nővért vitték magukkal.”

A kolumbiái Gloria Cecilia Narváez Argoti nővér, a Mária Szeplőtelen Szívéről Nevezett Missziós Ferences Nővérek Kongregációjának tagját a Mali déli részén fekvő Karangassóban végzett missziós szolgálata idején rabolták el, 2017. február 7-én este. Helyi idő szerint 21 óra körül fegyveres férfiak egy csoportja tört be a plébániára az addig nyugodtnak és viszonylag biztonságosnak tartott koutilai térségben, és elhurcolták a nővért. Július 1-jén az Al-Káida terrorszerve-

zet mali csoportja a titkos internetes hálózatán keresztül közzétett egy videofelvételt, melyen Gloria nővér és a dzsihadisták által elrabolt további öt külföldi túszt is látható volt. Nagyjából egy évvel később, 2018 januárjában újabb videó jelent meg az interneten, melyben a látszólag jó állapotban lévő nővér Ferenc pápa közbenjárását kéri a kiszabadítása érdekében.

Gloria nővér édesanyja, Rosita Argoti de Narváez 2020 szeptemberében, nyolcvanhét évesen hunyt el a kolumbiái Pastóban. Az utolsó pillanatig élt benne a remény, hogy újra magához ölelheti a lányát.

A hetvenöt éves francia önkéntes segítő, Sophie Pétronin – akit Pierluigi Maccalli misszionárius atyával és más nyugati túszzal együtt 2020. október 8-án engedtek szabadon – arról számolt be, hogy Gloria nővér életben van, de orvosi kezelésre szorul. Fogsága java részét Pétronin a kolumbiái nővérral töltötte, egészen október 5-éig, amikor mintegy harminc különböző táboron át elszállították fogva tartásának helyére, hogy szabadon bocsátsák.

Bamako érseke, Jean Zerbo bíboros a dzsihadisták fogságában maradt összes túszt szabadon bocsátását kérte: „Valahányszor imádkozunk, Gloria nővér és az összes többi túszt kiszabadulásáért is fohászkodunk az Úrhoz. Nagy megaláztatás ez Mali számára. Ők azért jöttek, hogy jót tegyenek, és a haramiák elrabolják őket, mintha rabszolgák volnának. Ez országunk szégyene.”

Mali Köztársaság nyugat-afrikai állam, a térség második legnagyobb országa. 1960-ig Franciaország gyarmata volt, Francia-Szudán néven. Egy 2009-es becslés szerint a lakosság 94,8 százaléka muszlim, 2,4 százaléka keresztyén (főleg római katolikus), 2 százaléka animista. Mali a világ egyik legszegényebb országa; a lakosság 29 százaléka alultáplált, 50 százaléka nem jut tiszta ivóvízhez.

Forrás és fotó: Fides hírügynökség
Fordította: Balláné Sárközi Jáhel

Bo mianmari bíboros párbeszédet sürget és a letartóztatottak kiengedését kéri

„A béke lehetséges. A béke az egyetlen út, és a demokrácia a fény, amely megvilágítja ezt az utat” – írta Charles Maung Bo mianmari bíboros, ranguni érsek február 3-án az ország egész népéhez intézett üzenetében. A levél annak hatására született, hogy a hadsereg február 1-jén erőszakkal átvette a hatalmat, és őrizetbe vette az ország politikai vezetőit.

„Mianmar kedves népe!” – ezzel a megszólítással kezdi levelét a bíboros. Mindenkihez szólani akar, a hadsereghez is, amely magához ragadta a hatalmat, félelembe és bizonytalanságba taszítva ezzel az országot. Üzenetében a bíboros megszólítja a Nemzeti Liga a Demokráciáért (NLD) vezetőit, a hivatalból elmozdított Aung Szan Szú Kji kormányfőt (aki az ország tényleges vezetője) és Vin Mjint államfőt, valamint a nemzetközi közösséget. „Történelmünk legnehezebb korszakán megyünk keresztül.

Szeretettel fordulok hozzátok, mindenkihez, tartós megoldást keresve, és imádkozva, hogy végérvényesen szűnjön meg a szeretett nemzetünkre boruló sötétség.” Mianmar népet nyugalomra inti a főpásztor: „Nyugodjatok meg, ne engedjétek, hogy magával ragadjon benneteket az erőszak. Eppen elég vért hullattunk már. Ne áztassa több vér ezt a földet! Ebben az oly nehéz időben is hiszem, hogy a béke az egyetlen út, a béke lehetséges. Mindig vannak erőszakmentes módjai annak, hogy kifejezzük a tiltakozásunkat.”

Az érsek így fordul a burmai hadsereghez: „A demokrácia a reményt jelentette, hogy megoldódnak ennek

az egykor gazdag országnak a gondjai. Milliók szavaztak a demokráciára. Népünk hisz a békés hatalomátvitelben.” A bíboros így ír azzal kapcsolatban, hogy a katonaság szerint a tavaly novemberi választások eredményét meghamisították: „A szavazás szabálytalanságaira vonatkozó vádakat a párbeszéd útján kellett volna tisztázni, semleges megfigyelők jelenlétében. Nagy lehetőség veszett el. A világ sok vezetője már elítélte és el fogja ítélni ezt a megdöbbentően erőszakos reakciót. Ismét azért könyörgök hozzátok: ne forduljatok erőszakkal Mianmar szeretett népe felé.”

Az érsek azután az őrizetbe vett emberekről szól: „Sajnos népünk

megválasztott, az NLD-hez tartozó képviselőit letartóztatták. Sok író, aktivistát, fiatalt is. Arra buzdítalak benneteket, hogy tartsátok tiszteltetben a jogait, és mihamarabb engedjétek őket szabadon. Nem hadifoglyok ők, hanem egy demokratikus folyamat letartóztatottjai. Ha demokráciát ígérsz, kezd azzal, hogy szabadon engeded őket, és akkor majd téged is megért a világ.” Az üzenetben a bíboros a szolidaritás és a szeretet szavaival fordul Aung Szan Szú Kji kormányfő felé: „A népünkért éljél, feláldoztad az életedet. Mindig a mi népünk hangja maradsz. Imádkozom, hogy megint a néped körében lehess, fölemelve a lelküket.”

Végül a nemzetközi közösséghez intéz felhívást: „A szankciók miatt gazdasági összeomlás fenyeget, ami milliókat taszít szegénységbe.” Az érsek irányt mutat az üzenetében: „Az egyetlen út, hogy minden szereplőt bevonunk a kiengesztelődésbe. Minden szembenállást párbeszéddel kell megoldani!”

Forrás és fotó: Agensir
Fordította: Thullner Zsuzsanna

Ujjong minden sejtem

Greguss Sándor, Afréka férje a betegségéről és csodás felépüléséről

(Folytatás az 1. oldalról.)

Akkor még nem gyógyultam meg; nem a helyzet megoldására mondtam igent, hanem az elfogadására.

Ez azért nem az ilyenkor szokásos reakció volt, inkább az életöszön megnyilvánulása. Ön szerint mi a gyógyulás feltétele?

– Az orvosom úgy mondta, hogy azokkal a betegekkel, akik az ő kezébe teszik le az életüket, és ezzel mintegy átengedik neki a sorsuk irányítását, nagyon nehéz gyógyulást elérni, mert kiszolgáltatják magukat a betegségnek. Sokszor a hozzátartozók is lemondanak a betegről, és ezt öntudatlanul is sugallják neki. Amikor vért kaptam, ott feküdtem a kórházban egy huszoneves fiú, nagyon jó gyógyulási esélyekkel. A családja mégis szinte már temette. Ő is úgy kezdte minden mondatát: „Az a baj...” Pedig nem baj van ilyenkor, hanem probléma, amit meg kell oldani. Bizony, úgy tűnik, a *renitens* betegeknek nagyobb az esélyük a gyógyulásra.

Miben és hogyan tudnak segíteni a hozzátartozók?

– Hinni kell a betegben. Akkor is, ha gyenge lelkileg. El kell fogadni őt, nem szabad bántani azzal, hogy valamit rosszul csinál vagy gondol, hiszen ebben a helyzetben nincs rossz és jó. De az elfogadás nem elég, támogatni kell, kifejezni iránta a szeretetet, mosolyogni rá, megfogni a kezét, megbocsátani mindent, hálásnak lenni érte, az életéért, azért, amit a számunkra jelent. A család a legtöbb szeretetlenség és a legnagyobb bűnök helye. Ha megtörténik a megbocsátás, a beteg sokkal jobban lesz, az állapota láthatóan javul: ha addig csak feküdni tudott, lehet, hogy már fel is ül. Nekem is meg kellett bocsátanom a szüleimnek.

Miért?

– Féléves voltam, amikor elváltak. 1954 februárjában születtem. Anyu belekeveredett valami „államellenes

szervezkedésbe”, ezért börtönbe került. Apu pedig évtizedekig csak fizikai munkát végezhetett. Sokáig egyikük sem találta a helyét az életben, elváltak, majd mindketten többször házasodtak, és csak sokára állapodtak meg. Én nem fértem bele az életükbe. Apu már idős volt, amikor hosszú évek után egyszer meglátogattam. Akkor beszélt nekem először Istenről, megtért emberként. Engem az apai nagyszüleim neveltek. Anyám sem volt jelen az életemben, többször fel kellett kutatnom. Beláttam, hogy nekem van szükségem rá, és nem neki rám.

Az önfeladásban erőre tesz szert az ember, ilyenkor képesek vagyunk megbocsátani, és el tudjuk fogadni a bocsánatot. Meg kell bocsátanunk önmagunknak is, a gyerekeinknek, a szüleinknek, a házastársunknak és még az Úristennek is. Az életünk során elképesztő terheket raktunk rájuk, ami miatt büntudatunk lett, mégis őket hibáztatjuk. Ismerjük ezt a mártírállapotot: „Feláldoztam érte az életem!”

Hogyan haladt tovább a gyógyulás útján?

– Akkor, tavasszal fölkerestük a papunkat itt, Fóton. Az volt az első jó döntésem a történetemben. Adott egy telefonszámot, mert tudta, hogy vannak olyan karizmatikusok, akik imádkoznak betegekért, és hallott gyógyulásokról. Akit felhívtam, azt ajánlotta, hogy menjek el vele Füzérradványba egy ötnapos lelkigyakorlatra, amit egy Németországban élő, indiai származású nővér tart, *Margaritha Valappila*. Milyen érdekes az ember: a körülményekre kezdtem hivatkozni, hogy nekem nincs erre most öt napom, de rám szólt, nem vagyok abban a helyzetben, hogy az idővel játszadozzak. Hivatkoztam arra is, hogy nem tudok végigülni egy háromnegyed órás előadást. Meg hogy vinnem kell a gyümölcsprémet, a biozöldségeimet, a saját evőeszközeimet. Mondta, hogy semmi baj, majd ezeket mind viszi ő helyettem. Semmilyen kifogást nem fogadott el. Mennem kellett. De akkor nem gyógyultam meg.

Mikor és hogyan gyógyult meg?

– Nyáron a nővér Zentán tartott lelkigyakorlatot, oda már a feleségemmel együtt mentünk. Az éppen esedékes kemoterápiás kezelésem után autóba ültünk, és leveztettem

Zentára. Akkor már biztos voltam abban, hogy meggyógyulok. Mások is ezt mondták Rékának: „Most figyelj, mert ilyet még nem láttál, Sándor meg fog gyógyulni!” Mintha a Szentlélek elhíresztelte volna.

Hogyan jutottam idáig? Miért hittem ebben ennyire? Mert átéltem tavasszal, a füzérradványi lelkigyakorlaton, hogy meggyógyult a mellettem ülő, negyvenkilős tanárnő, aki már túl volt a kilencedik kemoterápiáján. Láttam gyógyulni nem hívó férfit is. Bármire hajlandó lettem volna, hogy ez velem is megtörténjen, addig ütöttem volna a kösziklét, míg forrás nem fakad belőle, kiskanállal elhordtam volna egy hegyet... Csak rózsafüzért nem akartam mondani.

Izgatott az a különleges élethelyzet, amelyben én, egyszerű ember egyre több terhet letéve haladok az élet vagy a halál felé. A betegség folyamatának minden pillanatára kíváncsi voltam, hiszen ezt most élem át, ilyen még nem volt az életemben.

Úgy éreztem, hogy ez a súlyos betegség olyan, mintha beíratlak volna egy iskolába, ahová én magamtól nem akartam menni. Eldöntöttem, hogy megkeresem, mit kapok a betegségtől, és mit tudok továbbadni a

tapasztalataimból. Nem az érthető kétségbeesésről, nem a fájdalomról akartam beszélni az embereknek. Tudtam, hogy amit megtanulok, azal dolgom van még.

Zentán térdre estem Jézus előtt, és azt mondtam: „Uram, itt vagyok,

mondd meg, mit tegyek!” A gyógyulásom két percig tartott, de nem bántam volna, ha soha nem ér véget. Imádkoztak értem, és közben olyasmit éltem át, mintha felrobbanna a szívem, mintha tűzfolyam szaladna szét az ereimben. Szinte láttam magam belülről. A forróság, a tűz szétáradt a testemben, közben egy dicsőítő zenekar énekelt, egyre hangosabban. Olyan érzés volt, mintha egy nagy harc dúlna bennem, és én volnék a harctér. Margaritha nővér és Huber atya németül imádkozott fölöttem, amit a tolmács fordított. Egyszerre láttam a bennem történő eseményeket, de azokat is, amelyek körülöttem zajlanak. Amikor felálltam, a velem szemben lévő százhetven ember tudta, hogy meggyógyultam.

A nővér megkérdezte, hogy hívnak, és hogy el tudom-e mondani, mi történt velem, de nem tudtam megszólalni. Nem voltak hozzá szavaim. Most már vannak. Aztán valahogy kinyögtem: „Ujjong minden sejtem.” Valóban ezt éreztem.

Margaritha nővér megkérdezte: „Most már hajlandó leszel a feleségeddel rózsafüzért imádkozni?” Pedig nem tudhatta, hogy mit gondoltam azelőtt az imádságról. Vissza-

mentem hátra, a székemhez, de nem tudtam leülni. Olyan volt, mintha lebegnék. Azóta mindennap rózsafüzért imádkozom.

Sok beteg keresi föl, mert valamit erősen tud képviselni a betegség vagy akár a haldoklás helyeteiben.

– Reggel 8-tól este 10-ig hívhatnak a betegek. Sokszor sajnos haldoklóhoz érkezem, olyankor már más a feladatom. Például addig nem jövök el tőle, amíg nem tudunk nevetni. Ott vannak a családtagok. Tisztázzuk, hogy én nem gyógyítok, nem is az a feladatom, de Jézus segítségével elviszem őket a megnyugvásig. Sokszor többgenerációs sérülések vannak jelen egy családban, abból a helyzetből kell eljutnunk odáig, hogy békében haljon meg a beteg. Bocsásson meg mindenki mindenki- nek, és higgye el, hogy megbocsátottak neki. Ennek nincsenek módszerei, technikái. Valahogy mindig kiderül, hol van az a sérülés, amit kezelni kell. Ebben az állapotban már nem köntörfalaznak az emberek. Én sem engedem, hogy ítélkezzenek mások vagy önmaguk felett, mert nekünk a tényekből kell építkeznünk. A megbocsátás megöli a félelmeket. Különben szeretetlenül, félelemben, rettegve halnak meg az emberek.

Milyennek látja a halált?

– Mindenki hazafelé megy. Ami a halál előtt történik, az kegyelmi állapot, akár békés, akár nem. A nagyapám kilencvennégy évesen elaludt, és nem ébredt fel többé. A súlyos betegek nem szoktak jajveszékelve meghalni. Azt a gyönyörű időszakot, amit mi halálnak nevezünk, simogató kézzel érinti az Úr, ott béke van.

Volt egy hölgy, kérdezte, kaphat-e kávé. Kimentem elkészíteni. Utánam szólt: „Sándor, köszönöm, de úgy gondolom, ez most egy nagyon hosszú kávé lesz.” Mire visszajöttem, meghalt. Az égi kávéházban már várta az asztala.

Vámossy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

„Belelálthatunk Isten misztériumaiba”

Kórházlelkészekkel találkozott Palánki Ferenc püspök

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Kórházlelkészi Szolgálatának lelkészei és beteglátogatói találkozót tartottak február 11-én, a betegek világnapján. A debreceni Megtestesülés-templomban szentmisét mutatott be Palánki Ferenc megyéspüspök, melyet a kórházlelkészi szolgálat tagjaiért ajánlott fel.

Tóth László, az egyházmegyei kórházlelkészi szolgálat pasztorális vezetője köszöntőjében szólt arról, hogy a Szentírásban számtalan helyen olvashatjuk: az emberek Jézus elé viszik a betegeiket, gyógyulást kérve számukra.

A kórházlelkészi szolgálat munkatársainak legfontosabb feladata, hogy a betegeket Jézushoz segítsék, akiben megtalálhatják a gyógyulás ajándékát. A pasztorális vezető arra kérte a jelenlévőket, hogy a szentmisében fohászkodjanak Jézushoz a rájuk bízott betegek testi-lelki gyógyulásáért, és imádkozzanak azért is, hogy ők maguk megkapják a szolgálatuk ellátásához szükséges megerősítést, kegyelmet.

Homíliájában Palánki Ferenc megyéspüspök felidézte Ferenc pápának azt a felajánló imáját, amellyel a Szentatya a Szűzanyához fordul segítségért a járvány idején. Ebben az imában szerepel a következő megfogalmazás: „Rád bízunk magunkat, betegek Egészsége, aki hitedben szilárdan kitartva a kereszt alatt osztoztál Jézus fájdalmaiban.” A „betegek egészsége” kifejezést hallva nyilvánvalóan nem csak a testi egészségre gondoltunk, hanem az egész emberért imádkozunk, aki akkor gyógyul meg, ha Istenhez tartozik. A betegek ilyen értelemben vett gyógyulásáért végzik szolgálatukat a kórházlelkészek és a beteglátogató mun-

katársak is – fogalmazott a főpásztor, majd a kórházlelkészi szolgálatról elmélkedett.

A kórház a betegek szenvedésének háza, és akik meglátogatják az ott fekvő embereket, azok Isten szeretetparancsát teljesítik. Hiszen a szentmise kánonjában, a VII. eucharisztikus ima prefációjában is szerepel, hogy Urunk „nem ment el részvét nélkül semmiféle inség mellett”. A betegekben különleges módon találkozhattunk Jézussal, és ő is azt akarja, hogy e találkozások révén a betegek reményt kapjanak. Ezt a szolgálatot végzik a kórházlelkészek és a beteglátogatók.

A kórházlelkészi szolgálat munkatársai arról tesznek tanúságot, hogy az örök élet fontosabb, mint a mi zűrzavaros világunk. Látogatásuk, illetve a szentségek kiszolgáltatása által arra hívják fel a betegek figyelmét, hogy nincsenek egyedül nehézségeikben, mert

Isten mindig velük van, végtelesen távlatot nyitva előttük.

A kórházlelkészi szolgálat manapság nem túl népszerű, mert az emberek nem szolgálatni szeretnének, hanem urak akarnak lenni. A szentmisén a kánai menyegzőről szóló (Jn 2,1–12) szentírási szakasz hangzott el, amelyet általában az esküvőkön olvasnak fel. A püspök most a történetben szereplő szolgákra irányította a hallgatóság figyelmét, azokra az emberekre, akik tömlökben hordták a vizet a nagy kőkorsókba a ki tudja, milyen távol lévő kútról. Ha Jézus akarta volna, a korsók egyetlen pillanat alatt megtelhettek volna vízzel vagy borral. Ám ő számított a szolgák munkájára. A csodát Jézus tette, ő változtatta a vizet borrá, de a történetben fontos szerep jutott a szolgáknak. Vajon mi volt az ő jutalmuk a fáradozásukért? Az, hogy egyedül ők tudták: csoda történt.

„A mi szolgálatunk jutalma is az, hogy belelálthatunk Isten terveibe, misztériumaiba, a szívébe. Legyünk továbbra is Isten szeretetének képviselői, társai a szolgálatban, és kérjük segítő kegyelmét, hogy a kórházlelkészi szolgálat egyre inkább terjedjen, fejlődjön” – fogalmazott Palánki Ferenc püspök, majd a Jóisten áldását kérte a kórházlelkészség munkatársainak szolgálatára és életére a Boldogságos Szűzanya közbenjárása által.

A főpásztor a szentmise végén köszönetet mondott a kórházlelkészek és a beteglátoga-

tók szolgálatáért, Tóth László pasztorális vezető munkájáért, és külön elismerését fejezte ki Berényiné Felszeghy Mártának a kórházlelkészség koordinátorként elért eredményeiért, kezdeményezéseier.

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Kórházlelkészi Szolgálat a betegek világnapján meghirdette az önkéntes beteglátogatók online képzését, amely márciusban indul. A kurzusra február 24-éig lehet jelentkezni.

Forrás és fotó:
Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Az ő képmására újítson meg minket

Szerelmesek miséje Budapesten

A budapesti Országúti Ferences Plébánián hagyomány-nyá vált, hogy Szent Bálint ünnepéhez (Valentin-nap) közeledve megtartják a szerelmesek miséjét, melyen az együtt járókért, a házasságra készülőkért és a házaspárokért imádkoznak. Február 10-én Lendvai Zsolt OFM plébános mutatta be a szertartást, amelyen Gorove László állandó diakónus, a Családok Jézusban közösség vezetője teljesített szolgálatot, és prédikált.

A plébános a szentmise elején megemlékezett Szent Bálintról, aki 269-ben szenvedett vértanúhalált. A legenda szerint Bálint a római császár parancsa ellenére titokban katonákat esketett össze a szerelmükkel, és a házaspárokat egy-egy szál virággal ajándékozta meg. Franciaországban már a XIV. században szokás volt, hogy Szent Bálint napján a szerelmesek apró ajándékkal lepik meg egymást.

A szentleckében a Szeretethimnusz hangzott el, majd Szent Márk evangéliumából olvasott fel Gorove László; a szakaszban Jézus rámutat: nem az szennyezi be az embert, ami kívülről megy be, hanem ami belülről jön: az ember szívéből származik minden gonosz gondolat (Mk 7,15).

Prédikációját a diakónus szokatlan megszólítással kezdte, melyet Szent Pál is használt többek között a Rómaiaknak írt levelében: „Kedves Szeretettek és Szeretők!” Ebben a

megszólításban nemcsak arról van szó, hogy Isten szeret bennünket – magyarázta Gorove László –, hanem arról is, hogyan valósul meg az életünkben a szeretet, a szerelem. A Szeretethimnusz az egyik leggyakrabban elhangzó esküvői olvasmány, a párok sokszor választanak belőle idézetet az esküvői meghívókra is.

Pál apostol a szeretetet kiemeli a Lélek egyéb adománnyai közül – hangsúlyozta. – A szeretet tehát adomány, akárcsak a próféta vagy a csodatévő hatalom, de különbözik is ezektől, mert olyasvalami, amit Isten mindannyiunknak adni akar. Az evangéliumból kiderül, hogy ami belőlünk jön, az önmagától nem jó: szükségünk van Isten szeretetére ahhoz, hogy szeretni tudjunk. Pál a Galátáknak írt levélben is megemlékezik a szeretetről (Gal 5,22). Az adományok felsorolását ezzel az isteni erénnyel kezdi, de mivel az eredeti görög nyelvben

nincs központozás, így nem biztos, hogy a többi adomány közé sorolja, lehet, hogy inkább mindennek az eredőjeként említi – magyarázta Gorove László.

Ha a szeretet isteni adomány, akkor szembe kell néznünk azzal, hogy csökkenni és változatlan állapotban megmaradni nem tud, csak növekedni. A házastársi szeretetre is igaz ez. Nem mond igazat, aki azt állítja, hogy a kezdeti szeretet kihűl. A házastársi szerelem is növekedni akar. Negyvenhét éve vagyok szerelmes a feleségembe, lehet, hogy másképp, mint kezdetben, de az is lehet, hogy jobban, mint akkor.

Hogyan tud növekedni a szeretet? Úgy, mint az összes többi adomány: gyakorlással. Ez kell ahhoz, hogy működjön. Ha nem gyakorlom, megszűnik, éppen azért, mert isteni tulajdonság – fogalmazott a diakónus.

Ezek után az *Amoris laetitia* (A szeretet öröme) kezdetű apostoli buzdításból olvasott fel egy részt (226.), amely az ifjú házasoknak ad tanácsokat. Ferenc pápa tanítása alapján hangsúlyozta, menynyire fontos, hogy legyenek olyan saját szokásaink, amelyekkel kifejezzük az egymás iránti szeretetünket. Ilyen le-

het például a reggeli csók vagy az, ahogyan esténként hazavárjuk, ahogyan megérkezésekor fogadjuk a másikat. „Gondoljunk el rajta, hogy most, a karanténidőszakban milyen új szokásokat tudunk kialakítani, milyen újdonságokat tudunk kipróbálni!” – biztatta a jelenlévőket a szónok. – Ferenc pápa a biztonságot adó szokások kialakítása mellett különös jelentőséget tulajdonít a közös ünneplésnek is, amivel a párok táplálhatják egymásban az élet iránti lelkesedést, fejleszthetik az örömeire való képességet. Erre nagy szükség van, mert az ünnep megújítja a szeretet energiáit, és megszabadít az egyhangúságtól. A szokások és az ünneplés az a két oszlop, amelyen a szeretet meg tud állni és növekedni tud – idézte fel a Szentatya gondolatait Gorove László, majd azt kérte a jelenlévőktől, amit a jegyesoktatáson is újra és újra tanácsol a fiataloknak: „Legyen minden héten egy este, amit együtt töltöttek! Legyen jó szokások, hogy ezeken az estéken együtt ünnepeltek! Így növekedhet a szívetekben a szeretet, amely megújíthatja, egyre örömtelibbé teheti a kapcsolatokat” – zárta beszédét a diakónus.

A könyörgések a karanténhelyzetben nehéz kihívások elé került párokért hangzottak el. Azokért, akik nehezen élik meg az összezártátságot, akiket elszakítanak egymástól a járványügyi korlátozások, akiknek nehéz döntéseket kell most meghozniuk, akik belefásultak a hétköznapiakba.

Az áldozás után Gorove László felolvasta azt a szöveget, melyet *Benei György* OFM írt a Margit körúti szerelmek első miséjére:

„Szeretni akarlak, anélkül hogy korlátoználak; értékelni, anélkül hogy megítélnél; komolyan akarlak venni, anélkül hogy kényszerítenél; hozzád megyek, anélkül hogy rád erőszakolnám magamat. Meghívlak, anélkül hogy elvárásaim lennének. Ajándékozni akarok, anélkül hogy viszonozást várnék; el akarom mondani az érzéseimet, anélkül hogy hibáztatnálak; segíteni

akarok neked, anélkül hogy megbántanálak. Gondoskodni akarok rólad, anélkül hogy meg akarnálak változtatni. Örülni akarok neked úgy, ahogy vagy. Ha én is megkapom ezt tőled, akkor lesz teljes a kapcsolatunk.”

A záróáldás előtt a szerelmek párok megáldották egymást, a Szentatya felszólításának megfelelően: „Hálát adok érted Urunknak, Istenünknek. Köszönöm, hogy megismerhettelek, hogy szeretsz. A mindenható Atya arcának fénye ragyogja be életedet! Vezessen téged igaz útján Jézus Krisztus, aki az út, az igazság és az élet. A Szentlélek Isten vezesse lépéseidet a szeretet és a hűség útján! Áldjon meg téged a Szentháromság Egy Isten, aki Atya, Fiú és Szentlélek. Amen.”

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

„A házasságkötéskor a jegyespár tagjai igent mondanak egymásra és Isten is igent mond a kapcsolatukra. Ezt az igent újból és újból ki kell mondaniuk egymásnak” – hangsúlyozta Marton Zsolt váci megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Családbizottságának vezetője a Házasság Hetét lezáró szentmisén, melyet a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban tartottak február 14-én.

A szentmisén részt vett Áder János köztársasági elnök és felesége, Hercegh Anita, a központi programok fővédnöke.

Marton Zsolt püspök így kezdte szentbeszédét: „A barokk zene legnagyobb komponistája, Johann Sebastian Bach minden kantatájának zenei kéziratához és sok más zenei művéhez is ezt a három betűt írta a kézjegye mellé: SDG, azaz Soli Deo gloria (Egyedül Istené a dicsőség). Protestáns testvéreink ma is különös szeretettel és széles körben élnek ezzel az akklamációval. Nálunk, katolikusoknál főleg a jezsuita szerzetesek által vált ismertté ennek egy hasonló formája: AMDG (Ad maiorem Dei gloriam – Mindent Isten nagyobbra dicsőségére). Szent II. János Pál pápa előszeretettel írta a neve mellé ezt a rövidítést. Ezek a felkiáltások visszavezethetők a mai szentlecke első igéversére (1Kor 10,31): »Akár esztek, akár isztok vagy bármi másat tesztek, tegyetek mindent Isten dicsőségére.« A Házasság Hete ünnepélyes záró szentmiséjében talán így alkalmazhatnánk ezt a mondatot: Bármi másat tesztek – házasságban éltek, házasságra készültök, házasságot köttök –, tegyetek mindent Isten dicsőségére.”

A házasság Isten akarata, amely létevel őt dicsőíti, csakis, mint a mennyek országáért vállalt szüzségben (cölibátusban) megélt papi, szerzetesi és pásztori szolgálat. „A

te indításod bennünk, hogy gyönyörűség dicsérni téged, mert magadnak teremtettél minket, s nyugtalan a mi szívünk, míg csak el nem pihen benned” – idézte Marton Zsolt püspök Szent Ágoston szavait a Vallomásokból. A Teremtés könyvében ezt olvassuk: „Isten megteremtette az embert, saját képmására, az Isten képmására teremtette őt, férfinak és nőnek teremtette őket” (Ter 1,27). Vagyis az ember a Teremtőt tükrözi és dicsőíti egyszerre. „Istentől kapott eme hivatásunk sajátosan szép formában mutatkozik meg a házasságban, mert férfinak és nőnek teremtette az embert, ahol a két ember eggyé lesz testi-lelki valóságában.”

A magyar nyelv kifejezően mondja a házasságban élő két személyről, hogy házasság, mintha ezzel is azt jelezne, hogy férfi és feleség együtt alkot kerek egészet: a házasságban alkotnak egységet, és ezzel tükrözik vissza leginkább Isten dicsőéges képmását, miközben ők is áldottá válnak. Szemléletesen fejezi ki ezt a bibliai héber nyelv is, ahol mindössze egyetlen magánhangzó különbség van a férfi és a nő szavak között: *is* (férfi), *issá* (nő). „Kettejük házasságban megvalósuló egysége az, ami csodálatosan visszatükrözi Isten dicsőségének képmását. Ezt a valóságot ünnepeljük a Házasság Hetében” – hangsúlyozta a családreferens püspök.

Szent kalandra fel! Véget ért a Házasság Hete

ahogy Jézus is együtt volt tanítványaival a bérkában, a viharos tengeren” – fogalmazott Marton Zsolt püspök.

„A házasságkötéskor a jegyespár tagjai igent mondanak egymásra, és Isten is igent mond a kapcsolatukra: megáldja, és szentté teszi. Ez az az igent, amit újból és újból ki kell mondaniuk egymásnak egy életen át.” Az idei Házasság Hetének *Ezerszer is igent* volt a jelmondata. A házasságkötéskor nem arra tesz ígéretet a pár, hogy mindig problémamentes és idilli lesz az életük, hanem arra, hogy kitartanak egymás mellett. *Chesterton* írja: „A régi bölcs mesék sosem voltak annyira balgák, hogy azt állítsák, királyfi és királylány

azután békésen éltek, amíg meg nem haltak. A mesék úgy értek véget, hogy és aztán boldogan éltek, amíg meg nem haltak, és ez így is volt. Boldogan éltek, bár nagyon valószínű, hogy időről időre egymáshoz vágták a bútorzat némely darabját.” Boldogan élni azonban csak Isten segítségével lehetséges.

Akik kimondták az első igent az esküvőn, és később megerősítik, arról tesznek tanúságot, hogy képesek megújítani a házassági elköteleződésüket, hűségüket. A házasság állandó ápolásra, gondozásra, megújulásra szoruló kapcsolat, ahogyan a papi, a szerzetesi hivatás is az. A házasságnak mélyen Istenben kell gyökereznie. „Az ezerszer is kimon-

dott igen nemcsak egymásnak, hanem Istennek is kimondott igen. Köszönet az ő áldásáért, kegyelmeiért, hűségéért” – mondta Marton Zsolt püspök.

„Mind a házasság, mind a papság szent kaland. Azért merek erről beszélni, mert papként huszonkét éve, püspökként másfél éve én is egy életen át tartó elköteleződésben élek. A papszenteléskor kimondott igen párhuzamba állítható a házasságban kimondott igennel.” A családreferens püspök köszönetet mondott „minden magyar házaspárnak, papoknak, lelkészeknek, szerzeteseknek, püspököknek, a közélet példamutató személyiségeinek és mindenkinek, aki azért fáradozik, hogy segítsen megmutatni a házasság értékét”. „A házasságok a bennünket szerető, teremtő Isten dicsőségét ragyogtatják föl és hirdetik mindig. Megszívalva Pál apostol szavait, folytassuk Isten dicsőítését minden életállapotban: »Akár esztek, akár isztok vagy bármi másat tesztek, tegyetek mindent Isten dicsőségére.« Kedves házaspárok, házasságra készülők és segítők! Szent kalandra fel!” – fejezte be szentbeszédét Marton Zsolt váci megyéspüspök.

Pálúr János és Kornélia, az idei Házasság Hete arcai a rendezvény lezárásaként elmondott beszédükben arra hívták fel a figyelmet, hogy a boldogságot házasságban és egyedül is csak akkor találhatjuk meg, ha rádöbbenünk: mi is Isten gyermekei vagyunk. A világban kétféle szellemi törvény működik: az alkotásé és a rombolásé, a szereteté és a gyűlöleté. Ha átadjuk magunkat a fáradtságunknak, az önzésünknek vagy a féltelmeinknek, akkor ezek kiirtják belőlünk a szeretet törvényét. „A Házasság Hetének legvégén minden családnak azt kívánjuk, hogy az egymással viaskodás helyett a hit szép harcát vívják” – zárta beszédét Pálúr János és Kornélia.

Baranyai Béla
Fotó: Lambert Attila

Isten szavát hirdetni, közösségben

Beszélgetés Deák Viktória Hedvig tartományfőnökkel a domonkosok 800 évéről

(Folytatás az 1. oldalról.)

A püspökét, *Acebói Diegót* elkísérte egy diplomáciai küldetésre Skandináviába. Hosszú volt az út, Kasztíliából a Pireneusokon átkelve jutottak el Észak-Európáig. Visszafelé jövet a dél-franciaországi Montpellierben találkoztak a pápa legátusaival – többségükben ciszterci apátokkal –, akiket *III. Ince* pápa azért küldött oda, hogy a katar eretnység ellen prédikáljanak. Diego és Domonkos azt javasolták a pápai legátusoknak, hogy váltsanak stratégiát, és az eretnekek körében végzett missziójuk során szó szerint kövessék az evangélium utasításait. Szálljanak le a lóról, szabaduljanak meg főpapi poggyászuktól és a kíséretüktől, szegényen és gyalogosan menjenek prédikálni az eretnekek közé, úgy, ahogyan Jézus meghagyta az apostoloknak. A pápa legátusai megfogadták ezt a tanácsot, Domonkos pedig ott maradt Dél-Franciaországban. Mélyen érintette ugyanis, hogy tömegek távolodtak el Istentől és az üdvösségtől azért, mert nem az evangélium szellemében hirdették nekik Isten ígését. Itt kezdődött el igehirdetői tevékenysége, melyet ekkor még csak néhány társával végzett, 1216-ban pedig megszületett a szerzetesi közösség.

A Domonkos-rendet prédikáló és kolduló rendnek nevezik. Mit jelent ez pontosan?

– A Domonkos-rend hivatalos neve Prédikátor Testvérek Rendje, és legfőbb küldetése az igehirdetés. A prédikáció, az isteni szó hirdetése elsődlegesen szóbeli tevékenység. *Szent Pál* is azt mondja, hogy a hit hallásból ered. Am ahhoz, hogy meghalljuk Isten ígését, valakinek meg kell hirdetni. Az igehirdetés emellett lehet írásbeli is. És a tanítás, amelynek során rávezetünk valakit Isten igazságaira, az is a prédikáció egy formája. Fontos hangsúlyoznunk, hogy Domonkos korában prédikáción nem a templomi homíliát értették. A középkorban a szentmisen nem volt homília, Domonkos és társai tehát nem a liturgikus szertartáson prédikáltak. Sokszor nem is a templomban, hanem olyan helyeken, ahol nagyobb számban tudtak összegyűlni az emberek. Úgy hirdették Isten ígését, ahogyan *Szent Pál* Athénban, az Areopáguszon. Ma sem akarjuk leszűkíteni a prédikáció fogalmát, nem a templomi homíliát értjük alatta. Homíliát mondani a pap feladata. Am ahogyan egy domonkos testvér megfogalmazta, *Szent Domonkos* nem a homilisták, hanem a prédikátorok rendjének alapítója. Ami pedig a közösség kolduló jellegét illeti: Domonkos szakítani akart a monasztikus élet struktúráival. Olyan szerzetesi életformát akart, amely kész a misszióra, közel van az emberekhez, és rászorul másokra, tehát nem önellátó. Domonkos számára ezért fontos volt, hogy a rendjének ne legyenek birtokai, sem állandó jövedelme.

Mit kell tudnunk Pálról, túl azon, hogy az ő nevéhez fűződik a Domonkos-rend Magyarországra hozatala?

– Magyarországi Boldog Pál Bolognában volt joghallgató, kánonjogot végzett. A Domonkos-rend már *Szent Domonkos* életében megjelent az egyetemi városokban. Párizs a teológia, Bologna az egyházjog művelésének központja volt. Magyarországi Pál is itt találkozott a domonkosokkal. 1218-1219 körül lépett be a rendbe, és *Szent Domonkos* 1221-

ben őt küldte Magyarországra azzal a céllal, hogy megalapítsa a rend hetedik provinciáját. *Szent Domonkos*-nak ugyanis az volt a vágya, hogy Magyarországra jön, és megtéríti a kunokat. Nagyon erős volt benne a missziós lelkület, a pogányok között akart téríteni.

A Domonkos-rend mindkét ága, a női és a férfiak is megalakult ekkor Magyarországon?

– Diego püspök és Domonkos 1206-ban, azaz a férfirend megszületése előtt megalapítottak egy apáca-

Árpád-házi Szent Margiton és Ráskay Leán kívül kik voltak még híres női domonkosok?

– Kevés konkrét adat áll rendelkezésre, de ismert például *Boldog Ilona*, a veszprémi kolostor apácája, akiről fennmaradt egy, a történeti hitelességét illetően sok kérdést felvető legenda. Több nevet ismerünk azonban abból a másolóműhelyből, amely évtizedeken keresztül működött a szigeti kolostorban. *Ráskay Leán* kívül említhetjük *Legédy Kató* és *Sövényházi Márta* nevét vagy a XV. században élt híres priorisszát, *An-*

apostoli munkát. 1991-ben aztán mi is újraindultunk.

Jelenleg hány tagja van a női ágnak?

– Körülbelül ötven.

Azt hallottam, hogy a budakeszi rendházakat, ahol most beszélgetünk, ki kellett bővíteniük, mert annyian jelentkeznek. Igaz ez?

– Most is tartanak még a bővítési, átépítési munkálatok. Arról azért nincs szó, hogy tömegek ostromolnának minket, de az igaz, hogy az utó-

kolégium működik, Hódmezővásárhelyen pedig szeptembertől egy általános iskola. Összesen mintegy kilencszáz gyerekkel foglalkozunk ezekben az intézményekben, és rajtuk keresztül rengeteg emberrel kerülünk kapcsolatba. Az apostoli munkánk további csatornáit a főiskolai oktatás, a lelkivezetés, a plébániai katekézis, ezeken keresztül is sok embert érünk el. És természetesen internetes fórumokon is megtalálhatók vagyunk.

Mi lehet a domonkosok szerepe ebben a mai, relativizált, szekularizált világban, amikor az emberek keresik a transzcendenciát, de nem elsősorban a katolikus vallásban?

– Akárcsak nyolcszáz évvel ezelőtt, ma is nagy szükség van az olyan igehirdetésre, amely nem marad meg pusztán a felszínen, nem csak jelszavakat hangoztat, hanem az igazság imádságos szemlélésén alapul, és van tartalma, intellektuális mélysége, igényessége. A Domonkos-rend mottóként ezt a szót tűzte a zászlájára: *veritas*, azaz *igazság*. Természetesen ez nem csupán az intellektuális dimenziót foglalja magában, de a hit tartalmát, értelmességét azért meg kell mutatni.

Az igazság Jézus Krisztusra vonatkozik.

– Igen, ez egyértelmű. Am ez az igazság szól az ember értelméhez és a szívéhez is, világosságot ad neki és vonzza is. Ezt a kettőt szeretnénk valahogyan egyben tartani, hogy a teljes emberrel tudjunk szót érteni.

A Domonkos-rendet sokan mindmáig komornak tartják.

– Úgy gondolom, ez egy sztereo-típiá, ami a rendnek a középkori inkvizícióban játszott szerepével függ össze. De a valóság teljesen más. Ajánlom elolvasásra az ír domonkos költő és lelkes író, *Paul Murray* könyvét, melynek címe *A domonkos lelkiség új bora*. A szerző szerint már az első domonkos nemzedéket is az evangélium öröme jellemezte leginkább. Remélhetőleg ez azóta sem merült feledésbe.

Hogyan látja a Domonkos-rend jövőjét?

– Nem látok a jövőbe. Amiről konkrét tudomásom van, az az, hogy egyes országokban a rend több évtizedes krízis után újra virágzásnak indult. Nemcsak Afrikában vagy Ázsiában, ahol amúgy is terjed a kereszténység és növekszik az Egyház, hanem például az Egyesült Államokban is. Sőt, az újrakezdés jeleit látni Európában, olyan országokban is, mint például Hollandia, ahol gyakorlatilag már a kihalás szélére jutott a Domonkos-rend. Jézus nem beszélt arról, hogy a kereszténység hol és hogyan, milyen formában fog megmaradni, csak az Egyház egészének adott ígéretet. Európában én gyakran az Egyház egyfajta fáradtságát érzékelem. Nem látom az ígényt a hitünk mélyebb megértésére vagy arra, hogy felismerjük a hagyományaink, az identitásunk fontosságát. Elkötelezettebbeknek, kreatívabbnak kellene lennünk, olyan embereknek, akikről leolvasható, miért is éltető a Krisztusban való hit. Néha úgy érzem, túl sok figyelmet fordítunk magunkra, arra, hogy milyennek kellene lennie az Egyháznak, ahelyett, hogy Istennel, Krisztussal foglalkoznánk. Mintha magával a lényeggel nem tudnánk mit kezdeni.

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

kolostort Prouille-ban, az eretnekségből megtérített nők számára. Arra vonatkozóan nincsenek pontos adataink, hogy itthon mikor és hol létesült az első domonkos apáca-kolostor. A legvalószínűbb, hogy a veszprémi az első, amely kezdetben feltehetően beginaközösség volt, később pedig a Domonkos-rendhez csatlakozott. *Árpád-házi Szent Margit* is a domonkos apácák nevelték.

IV. Béla király lánya, *Szent Margit* 1254-ben tette le az örökfogadalmát a domonkosok rendjében. Az életéről szóló *Margit-legendá* Ráskay Lea domonkos apáca kézírásában maradt ránk.

– Margit legrégebbi életírását valószínűleg *Marcellus* fráter, a gyóntatója, az akkori domonkos tartományfőnök készítette 1274–1275 körül. Ennek a legendának később keletkezett egy bővített változata: kiegészítették például Margit szenttéavatási perének vallomásaiból vett részletekkel, a tanúkról szóló adatokkal, csodák leírásával. Teljes biztonsággal nem állapítható meg, hogy mikor készült ez a magyar nyelvű írás, és hogy fordítás-e, vagy önálló magyar nyelvű szöveg. *M. Nagy Ilona* sokrétű kutatásai több kérdést megvilágítottak már, szerinte inkább önálló alkotásról lehet szó, amely a XV. század eleje utánra keltezhető. Annyi bizonyos, hogy Ráskay Lea 1510-ben másolta le ezt a szöveget a *Szent Margit élete* című kódexbe, amely a mai napig megvan. Ez a Margit-szigeti kolostorban készült, sok más magyar nyelvű kódexszel együtt, hiszen a szigeti apáca-kolostor a magyar anyanyelvű irodalom egyik legfontosabb központja volt a középkor végi Magyarországon. Mintegy ötven magyar nyelvű középkori kódexünk maradt fenn, ezek közül tizenötnek a keletkezése köthető ehhez a kolostorhoz.

nát. Rajtuk kívül sokakat ismerünk név szerint a szigeti kolostorból mint Margit szenttéavatási perének tanúit. Az egyik leghíresebb, legkalandosabb életű apáca Margit egyik unokahúga, *Erzsébet* hercegnő volt.

A hazai domonkosok háromszor voltak végveszélyben: a török hódoltság, majd II. József uralkodása idején, végül 1950-ben, amikor az állam megvonta a működési engedélyt a rendek többségétől, köztük a domonkosoktól is. Hogyan sikerült túlélni ezeket a nagy történelmi traumákat?

– Nem könnyen. A török hódoltság és a reformáció eredményeként a Domonkos-rend gyakorlatilag megszűnt Magyarországon, a női ág a XVII. században kihalt. A rend férfiágát ekkor sikerült újraindítani Szombathelyen, de a női ágat nem. A kontemplatív női ág újjáélesztésére a XX. században történtek kísérletek, először közvetlenül a II. világháború előtt, majd 1990-től, de ezek a próbálkozások idáig sajnos nem jártak sikerrel, pedig nagy szükség lenne rá. Úgy tűnik, a történelmi katalizmák után hosszabb, több évtizedes folyamat szükséges a helyreállításához, és kellene olyan személyiségek is, akik képesek a szerzetesi élet megreformálására. Ilyen volt például *Tommaso Anselmi*, aki az osztrák-magyar provincia megreformálója volt a XIX. században, s egyúttal a mi kongregációnk születésének az előmozdítója is.

Az Árpád-házi Szent Margitról Nevezett Szent Domonkos Rendi Nővérek Apostoli Kongregációja – a rend másik női ága – viszont 1868 óta működik, bár a szocializmus négy évtizede alatt természetesen szüneteltetni kényszerültek a tevékenységüket.

– Igen, a kommunizmus idején egyes nővérek titokban végeztek

bi évtizedben minden évben voltak új belépők. Ez utóbbi sok mindennek köszönhető. Elsősorban Isten ajándéka, de szerepet játszik benne az egyes nővérek és a közösség hivatásgondozó munkája, a fiatalok jelenléte, a közösségi élet és közös imádság, vagyis amit a rend karizmájának hívunk. A karizma nem más, mint a Domonkos-rend sajátos kegyelme, amely által Krisztus életének egy szempontját szeretné tükrözni. A mi esetünkben ez jól körülhatárolható és megfogalmazható: karizmánk Isten szavának hirdetése közösségben, közös apostoli tevékenység által.

Sokat beszélnek ma a modern igehirdetésről. Mit jelent ez valójában?

– Az igehirdetés alapja, hogy Isten ígéje élő valóság. Persze mindig kellene, akik hitelesen tudják továbbadni, de Isten ígéjének olyan ereje van, amely nem függ a mi emberi gyengeségünktől vagy korlátozott emberi szavainktól, tehát nem a mi hitelességünk miatt lesz hatékony, „sikeres”. Ugyanakkor aki prédikál, az mindig konkrét személyekhez intézi a szavait, hozzájuk kell hogy szóljon az Isten ígéje. Kényes egyensúly ez az örök ige és a véges emberi élethelyzetek között. Am a legkíválsóbb igehirdetők, mint például *Szent Ágoston* szavai ezerhatszáz év távlatából is ugyanolyan frissek. Nyilvánvalóan minden kor más, és változik az is, hogyan lehet elérni az embereket. A modern médiának is megvan a maga eszközei az emberek eléréséhez, de a személyes kapcsolat ma is elengedhetetlen.

A domonkosok női ága hogyan kerül ma kapcsolatba az emberekkel?

– Az apostoli munkánkon keresztül. Van két iskolánk, Kőszegen óvoda, általános iskola, gimnázium és

ÁLLÁS

A VÁCI PIARISTA GIMNÁZIUM pályázatot hirdet matematika-, fizika-, illetve informatikatanári állások betöltésére; bármely két szak kombinációjával. Részletek az iskola honlapján: vac.piarista.hu

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPENZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI. kerület, Andrásy út 16. T.: 06/1-266-4154 – nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

HARANG

ÚJ, 715 kg-os, G hangú, díszített bronz-harang eladó. Érdeklődni: 06/30-728-8161

KÖNYV

VALLÁSOS KÖNYVEK rendelhetőek a Jó Angyalnál! T.: 06/20-775-2453, www.joangyal.hu

TÁRSKERESŐ

43 ÉVES, vállalkozó férfi családalapítás céljából szívesen megismerkedne intelligens, dekoratív, sokoldalú, keresztény, katolikus értékrendű hölggyel, 22–42 éves kor között. Fényképes választát e-mailben várom: 77nemeth.laszlo@gmail.com

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

QUASI-MODO KFT. Padfűtés (svájci fűtőfóliával), harangvillamosítás, toronyóra-felújítás és -kiepítés, programórák, hangosítás, dallamjáték, énekszámkijelző. Honlap: quasi-modo.hu, e-mail: kapcsolat@quasi-modo.hu T.: 06/30-940-8223 Sárdi György

A hirdetések tartalmaért és azok valóságáért a hirdető vállal felelősséget.

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük. Megértésüket köszönjük.

A szerkesztőség

SENTMISE-KÖZVETÍTÉSEK ÉLŐBEN

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2020. november 9-ei közleményének 2. pontjában olvassuk: „A jelenlegi, kivételes helyzetben is érvényesek a *Katekizmusban* (KEK 2183.) és *Az egyházi törvénykönyvben* (CIC 1248. k. 2. §) található előírások, amelyek szerint ha valaki számára súlyos okból lehetetlenne válik az eucharisztikus ünnepségben való részvétel, igen ajánlatos, hogy helyette töltsön kellő időt imádsággal – a Szentírás olvasásával, zsolozsma végzésével vagy más imával, elmélkedéssel – egyénileg vagy a családban. Bár a szentmisén való részvétel nem helyettesíthető, több helyen van online vagy televíziós miseközvetítés, hogy megerősítést, vigasztalást és bátorítást nyerjenek azok, akik most nem tudnak részt venni vasárnapi és ünnepnap szentmisén. A közvetítések rendjéről felületeinken folyamatosan tájékoztatást adunk.”

Az alábbiakban a teljesség igénye nélkül közöljük, hogy mely magyar és idegen nyelvű szentmise-közvetítésekbe lehet bekapcsolódni.

TELEVÍZIÓK

Duna Tv

Minden vasárnap 11 órától élő szentmise-közvetítés a budapesti Szent István-bazilika Mária-kápolnájából.

Apostol Tv

Hétfőtől szombatig 8 órától (élő) és 17 órától (ismétlés), vasárnap 10 órától (élő) és 17 órától (ismétlés). Nézzhető a www.apostoltv.hu oldalon.

EWTN/Bonum Tv

Minden nap magyar nyelven: 8.30-kor (élő), 12 órakor (ismétlés), 17 órakor (élő), 20 órakor (ismétlés). Minden nap angol nyelven: 14 órakor *EWTN Daily Mass* (élő) az EWTN központjából, Alabamából (USA). Megtalálható a nagyobb kábelszolgáltatók csatornakiosztásában és nézzhető a www.katolikus.tv oldalon.

Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Debrecenben, a Szent Anna-székesegyházban *Palánki Ferenc* debrecen-nyíregyházi megyéspüspök november 15-étől visszavonásig minden vasárnap 11.30-tól mutat be szentmisét a debreceni Szent Anna-székesegyházban, amit a Debrecen Televízió közvetít.

RÁDIÓK

Magyar Katolikus Rádió

Minden hétköznap reggel 7 órától, vasárnap délelőtt 10 órától. Hallgatható a www.katolikusradio.hu honlapon.

Szent István Rádió, Eger

Élő közvetítés hétfőtől szombatig reggel 7 órától, vasárnap délelőtt 10 órától az egri bazilikából. 18 órakor rózsafüzért imádkoznak a Szent István Rádió egri stúdiójában. Hallgatható a www.szentistvanradio.hu honlapon.

Mária Rádió

Hétköznap 9 órától, szombaton 18 órától, vasárnap délelőtt változó időpontban. Hallgatható a www.mariaradio.hu oldalon.

Felvidéki Mária Rádió

Hétfőtől péntekig 9, 15 és 18 órától, szombaton és vasárnap 15 és 18 órától. Hallgatható a www.mariaradio.sk oldalon.

Erdélyi Mária Rádió

Hétfőtől szombatig 8 és 18 órakor (magyar idő szerint 7 és 17 órakor). Vasárnap délelőtt és délután. Hallgatható a www.mariaradio.ro honlapon.

Hol és mikor követhető élő szentmise-közvetítés? További összegyűjtött lehetőségek a *Magyar Kurír* oldalán: www.magyarkurir.hu

IMAÓRA

Elváltakért és egyedülállókért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 16 órakor a budapest-belvárosi Szent Mihály-templomban (Budapest V. kerület, Váci u. 47/b).

A Boldogasszony Imaszövetség tagjai a kért imaszándékok mellett rendszeresen másért is fohászkodnak égi Édesanyánkhöz a hét minden napján: hétfőnként az egyedülállókért és a magányosokért, keddenként a katolikus oktatási intézményekért és a fiatalokért, szerdánként az állami és az egyházi vezetőkért, péntekenként az idősekért, a betegekért és a szenvedőkért. Továbbra is szeretettel várják a híveket a tagok sorába. Csatlakozni az egész év folyamán bármikor lehetséges. Bővebb információ: <https://pecsigyazmegye.hu/cimke/ima-szovetseg>

A Szent Imre-kápolna Szeretetlánc-imacsoportja minden programját megtartja. Az eredeti időpontokban továbbra is otthonainkban imádkozunk. A résztvevők áldást kapnak a megadott időpontban az Oltáriszentséggel. Honlapunkon keresztül elérhetők vagyunk (www.szeretettlang.info.hu). Programok: február 18., csütörtök 18 óra: szentségimádás édes hazánkért; február 19., péntek 16 óra: első nagybőjti keresztutunk; február 26., péntek 16 óra: keresztút.

Nagykilenced – Közös készülődés Szent Rita ünnepére. Budapest központjában található a Szent Rita-templom (1081 Budapest, Kun utca 5.), ami az egyik legismertebb és leglátogatottabb kis templom Pesten. *Szent Rita* élete viszontagságos volt, sok-sok megpróbáltatással, éppen ezért nehéz sorsú lányok, édesanyák és asszonyok fordulnak hozzá, a lehetetlen ügyek közbenjárójához, hogy segítséget kérjenek tőle. Ünnepe május 22-én van, melyre tisztelői lelkigyakorlat-sorozattal készülnek. Szent Rita 15 éven át viselte homlokán Jézus töviskoszorújának egy sebé, ezért 15 héten át tart az imádságos lelkigyakorlat, mely egyben előkészület a szent ünnepére. Ebben az évben a csütörtök reggel 8 órakor kezdődő szentmisékben *Tóth Tamás*, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára tartja a lelkigyakorlatos felkészülést, melynek mottója: *Élő vizek forrásánál* (*Elmélkedések a Jézus Szíve-litániáról*). Ha személyesen nem tud részt venni a szentmisén, a következő lehetőségek segítségével kapcsolódhat be a lelki felkészülésbe: élő közvetítés a <http://www.facebook.com/kalman.toth.520357> oldalon, a későbbiekben a <https://www.szentritatemplom.hu/> oldalon.

Szentmisék Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért: 2021. március 6., szombat, április 6., kedd, május 6., csütörtök, június 5., szombat, július 6., kedd, augusztus 6., péntek, szeptember 6., hétfő, október 6., szerda, november 6., szombat, december 6., hétfő. A boldoggáavatási szándékra mondott szentmiséket 7 órakor a Magyar Katolikus Rádió adásával egy időben a Szent István Rádió is közvetíti a budapest-városmajori Jézus Szíve-templomból.

LELKIGYAKORLAT

Tavaszi lelkinapok gyással és vesztéssel élők számára a Szív Lelkiségi Központban, Tahiban (cím: 2022 Tah, Villásor 7–9. T.: 06/26-387-162), 2021. április 9., péntek 14 órától 11., vasárnap 14 óráig. További információ: 06/30-462-9272 *Tegzes Katalin* SA nővér programvezetőnél.

Nem tud dönteni? Mi megkönnyítjük a választást.
AJÁNDÉKOZZON UTALVÁNYT, MELY LEVÁSÁROLHATÓ AZ *Új Ember* KÖNYVESBOLTBAN.

ELÉRHETŐSÉGEINK:

1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8. (Kárpátia-udvar)
Telefon: (06/1) 266-0845; webbolt: bolt.ujember.hu

Ünnepi üzenetküldő

Köszöntse szeretteit az *Új Ember* hasábjain!

Üzenjen névnap, születésnap, házassági évforduló alkalmából, küldje meg gratulációját gyermek születéséhez, sikeres vizsgához vagy más örömteli pillanathoz!

Rövid üzenetében adja meg az ünnepelt nevét és a települést, ahol él az aprohirdetes@ujember.hu címre.

Levelében, kérjük, adja meg a pontos nevet és címet, melyre kiállíthatjuk számlánkat.

Egy üzenet díja 3000 Ft, amit átutalással vagy csekken tud befizetni, a befizetés beérkezése után sorait legközelebbi lapszámunkban megjelentetjük.

Ünnepeljen velünk – várjuk jelentkezését!

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT, valamint

ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartási ideje

Hétfő – péntek: 10 – 16.30 óráig. Telefon: 1/203–8912

Plébániairoda nyitvatartási ideje

Hétfőtől péntekig: 10 – 11.30 és 13.00 – 16.30. Tel./fax: 1/203–8915

Templomunk miserendje

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00. Szombaton 7.00, 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.

Internet: <http://szentgellertplebania.hu>

E-mail: iroda@szentgellertplebania.hu

Új Ember
KATOLIKUS HETILAP

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán és a Digitalstandon
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2021. FEBRUÁR 15.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő-helyettes: Körössy László
Szerkesztőség: Agonás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fábán Attila, Gátas Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet, Verestői Nárcisz
Olvasószervező: Kodtek Bernadett
Korrektor: Mester Zsolt • Tördelés: Bukovszki Antal
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: ujember@ujember.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:

+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu

Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.

Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft.

Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Villanófényben Hatházi Róbert

„Bárcsak én is köztük lehetnék”

Hatházi Róbert plébánossal egy egyszerű hétköznapon találkoztunk a kecskeméti Szentcsalád Plébánián, mégis nagy volt a sürgés-forgás. „Fontos számomra, hogy a plébánia ajtaja mindig nyitva álljon, és a munkatársaim is otthon érezzék itt magukat” – szögezte le mindjárt a beszélgetésünk elején.

Gyerekként élete nagy részét a falujában, Akasztón töltötte. Az első imákat mélyen vallásos dédnagymamájától tanulta, aki nyaranta vigyázott rá, amíg édesanyja és nagymamája dolgozott. Neki köszönheti azt is, hogy már kisgyerekként szeretett templomba menni. Kisiskolás korában hittanra és szentségi felkészítésre járt, később ministrált, középiskolásként a gitáros kórus tartotta a plébánián. „Nagy hatással volt rám gyerekkorom plébánosa és a szociális testvér, aki a kórust elindította. Az atya szigorú volt, de még a szeme is mosolygott. Mindig szerető mosolya és a nővér nagy kedvessége miatt kötődtek a gyerekek a plébániához.”

Hódmezővásárhelyre járt vendéglátóipari szakközépiskolába, így a gitáros kórus alakulása idején tanulmányai elszólították Akasztóról, de minden pénteken hazajárt, és a hét végét a közösséggel töltötte. „A péntek esték beszélgetéssel teltek, szombat délutánonként a vasárnapi misére próbáltunk, vasárnap pedig következett a szentmise. Akkoriban, a 90-es évek elején a fiataloknak nemigen voltak programjaik, mi nagyon szerettünk a plébániára járni.”

Gyerekkorában gondolt arra, hogy egyszer talán pap

lesz belőle, de a középiskola éveitől határozottan másként alakult a jövőképe. „A nagybátyámnak jól működő cukrászdája, kávéháza volt, ott biztos munka kínálkozott számomra, ebben láttam a jövőmet.”

Elképzelései akkor kezdtek megváltozni, amikor a plébánia őt küldte el a római ministránstalálkozóra. Már az előtalálkozó meghatározó élményt jelentett számára. Az atyák meghívták zsolozsmázni, ami azután napi gyakorlatá vált számára. Őket látva elfogta az érzés: „Bárcsak én is köztük lehetnék.”

Az érettségihez közeledve elérkezett a döntés pillanata. A középiskolában többen is gúnyolták a vallásossága miatt, az egyik tanára pedig kifejezetten ellenségesen viselkedett vele. Ám a karizmatikus megújulásban megtapasztalt lelkesedés mélyen hatott rá, és végül jelentkezett papnövendéknek. Akkoriban ismerte meg a Nyolc Boldogság közösséget. „Nagyon munkált bennem a közösséghez tartozás vágya. Hivatástisztázó szándékkal vettem részt a homokkomáromi lelkipraktoriakon, mert nem tudtam eldönteni, hogy elkezdjem-e a szemináriumot. Végül arra jutottam, hogy belevágok, és ha egy év elteltével is ilyen erős

bennem a közösségi utáni vágy, akkor váltok.” Így került Vádra. Belemerült a tanulásba, minden érdekelte. De a

pasztalatait: „Megragadott a szépségre törekvés, ami annyira jellemző a Nyolc Boldogság közösségre. Nevelt az

hozzá. Ez a felismerés kihatott az életem többi területére is. Hogy jókedvű vagy morcos vagyok, nem függhet attól,

ból. „Nagyon fontos volt számomra a közösség, de az idők során felismertem, hogy nincs szerzetesi hivatásom.” Az útja nem vezetett vissza azonnal a szemináriumba. Először a vendéglátásban dolgozott, majd jelentkezett hitoktatói szakra a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolára. Itt tisztult le benne a hivatásával kapcsolatos dilemma, és újra jelentkezett a főpásztoránál. *Bábel Balázs* érsek a Központi Szemináriumba küldte, ott fejezte be a teológiai tanulmányait. 2007-ben szentelték pappá, és Kecskemét vált meghatározóvá a papi szolgálatában. Káplánként kezdte, 2014 óta pedig plébánosként végzi a lelkipásztori munkáját a Szentcsalád Plébánián. Éveken át az egyházmegye ifjúsági referense volt, jelenleg a plébánosi teendők ellátása mellett egyetemi kollégiumi igazgatóként is dolgozik a városban.

Életében ma is meghatározó a közösségben gondolkodás. Tartja a kapcsolatot a Nyolc Boldogság közösséggel, és pap barátaival is közösséget alkotnak: együtt imádkoznak, megosztják egymással a napi gondokat. Plébániáját munkatársaival együtt vezeti.

„Ezek a kapcsolatok támogatást jelentenek, fontos számomra a tudat, hogy nem vagyok egyedül abban, amit csinálok. Erő van benne, hogy együtt vagyunk Isten jelenlétében.”

Trauttwein Éva
Fotó: Szentcsalád Plébánia, Kecskemét

kérdés, hogy közösség vagy egyházmegye, továbbra is foglalkoztatta. Végül a Nyolc Boldogság közösség mellett döntött, és megkezdte szerzetesnövendéki életét Homokkomáromban. „Szinte még gyerekként kerültem be a közösségbe. Lelkileg és szellemileg ott váltam igazán felnőtté, egy olyan közegben, ami segített fejlődnöm az emberekhez való hozzáállásomban, az istenkapcsolatomban. Az imáletem kialakításában is meghatározó szerepet játszott a közösség, de küzdelmes is volt ez a négy év, különösen az első időszak” – emlékszik vissza, és így összegzi a ta-

imádság, a rendszeres lelkivezetés, sőt az időnként megélt konfliktusok is. Megtanultam, hogy a közösségért kell változtatnom magamon.” Ezt egy példával is alátámasztja: „Minden liturgiában a zsolozsma után spontán ima következett. Ez nekem nem mindig ment könnyen, ha valami bajom volt, akkor nem imádkoztam. Az előjáró azonban figyelmeztetett, hogy a közösség életének része a dicsőítés, és nekem is kötelességem imádkozni. Megtanultam, hogy az ima nem kedv, nem hangulat és nem elragadtatás kérdése, hanem adott esetben engedelmesség és akarat kell

hogy melyik lábbal keltem föl. A döntésemem múlik, hogy miként állok hozzá a naphoz. Hogy mosolygunk-e, akarat kérdése is lehet, nem csak hangulaté. Plébánosként nem engedhetem meg magamnak, hogy rosszkedvemben ingerülten szóljak a munkatársaimhoz vagy hogy végigszáguldjak a házon, és mindenki nekem rossz napja legyen csak azért, mert nekem az van. Érzékelünk kell a rossz hangulatunkat és tudatosan nemet mondanunk rá. Még ha ez nem sikerül is mindig tökéletesen” – teszi hozzá őszintén.

Hatházi Róbert négy év után eljött Homokkomárom-

Szolgáló, boldog élete volt

Meghalt Hajnal Róbert pápai káplán, mesterkanonok

Hajnal Róbert pápai káplán, mesterkanonok 2021. február 9-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Horváth Zoltán plébános ugyanaznap este szentmisét mutatott be az elhunyt lelki üdvéért a budapest-terézvárosi Avilai Nagy Szent Teréz-plébánia-templomban.

Hajnal Róbert Budapesten született 1935. március 15-én. 1958. június 15-én Esztergomban szentelték pappá. Fiatal lelkipásztorként csatlakozott az Atyakör lelki és munkaközösségéhez is, amelyet a Mária-kongregáció által alapított Regnum Marianum közösség ifjúságneveléssel foglalkozó papjai alkottak.

Lelkipásztori szolgálatát Budapesten kezdte meg, a Terézvárosban: a Vörösmarty utcai Oltáriszentség-plébánián lett káplán, majd 1959 és 1965 között Dorogon működött. Útja innen ismét a fővárosba vezetett. 1967-ig a Ferencvárosban, 1968-ig a budai Felsővízvárosban, 1969-ig pedig Felsőkrizstinavárosban szolgált, majd 1975-ig az erzsébetvárosi Rózsák terén, az Árpád-házi Szent Erzsébet-plébániatemplomban.

Ezután egy évet az angyalföldi Szent Mihály Plébánián töltött, majd ismét egy évet a Tömő utcai Béke Királynője Lelkészségen. Viszonylagos megnyugvás csak ezután következett: 1977-ben a Városmajorba helyezték, ahol egészen 1990-ig a Jézus Szíve-templomban szolgált. Ezután ismét Angyalföldön kapott feladatot, a Béke téri Szent László-templomban, immár plébánosként. Itt volt lelkipásztor egészen 2014-ig.

Életútja, a gyakori áthelyezések is azt igazolják, mennyire nem nézte jó szemmel

az 1980-as évek előtt a politikai rezsim a betiltott Regnum Marianum közösség papjainak működését, a fiatalokkal való, vallásos lelkületű foglalkozásukat. Hajnal Róbert áldozatos szolgálatát főpásztorai ugyanakkor nagyra értékelték és elismerték: 2001-ben pápai kápláni, majd 2014-től protonotárius kanonoki címet viselhetett. 2014. július 31-én nyugállományba vonult, ám ezzel még nem köszöntöttek rá a pihe-nés évei.

„2014 szeptemberében megkerestem azzal, hogy vállalna-e segédlelkési feladatokat, mert Szabó Géza kanonok atya az egészségi állapota miatt már nem tudott tovább szolgálni a Teréz-templomban. Róbert atya örömmel és szívesen mondott igent, sőt, megtiszteltetésnek tartotta, hogy számítunk rá. Nyugalmazott papként is vállalta, hogy hetente háromszor, kedden, pénteken és szombaton elmondja az este fél 7-es szentmisét. Ez a szolgálat közel hozott bennünket egymáshoz. Életútja során évente kellett szolgálati helyet váltania. A Regnum Marianum közösségben szívesen és sokat foglalkozott a fiatalokkal, amit a kommunista diktatúra nem nézett jó szemmel. Ő mégis jó szívvel emlékezett minden szolgálati helyére” – fogalmazott a szentmisén, emlékbeszédében Horváth Zoltán plébános, hozzátéve, hogy Róbert atya személyisége megannyi hívó és kereső ember szívét megérintette.

A megemlékező szertartás megtekinthető a templom Facebook-oldalán. A közösségi oldalon a megemlékező sorok mellett képgalériát is közzétett a plébánia.

Hajnal Róbert szolgálatában mindig pontos, lelkiismeretes és felkészült volt. Ahítatával, imádságos, szerény, kedves egyéniségével hamar belopta magát a te-

rézvárosiak szívébe is. Beszédeiben, melyek mély teológiai tudásról és irodalmi műveltségről tanúskodtak, szívesen idézett verseket.

„2018-ban örömmel vettünk részt a gyémántmiséjén. (...) Egyetlen ajándékot kért a papi jubileumára: hogy szolgálati helyeiről jöjjenek el egykori ministránsai legalább hatvanan. Így a gyémántmisén több mint nyolcvan ministráns (idős, középkorú, fiatal és gyerek) szolgált az oltárnál” – olvasható a Teréz-templom közösségi oldalán.

Hajnal Róbert papi jubileumi jelmondata ez volt: „Ötven éve szolgállok, Uram. Vajon elhinnék-e az emberek, hogy azóta mindig boldog voltam veled?”

Az örök világosság fényeskedjék neki!

Forrás és fotó:
az Avilai Nagy Szent Teréz Templom Facebook-oldala

Elhunyt Hamzau Relu komlói plébános

A komlói római katolikus plébánia fájdalommal tudatja, hogy Hamzau Relu plébános 2021. február 9-én, életének 53., papi szolgálatának 25. évében visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetéséről végakaratának megfelelően később gondoskodik a Pécsi Egyházmegye.

Hamzau Relu Oneghiben (Ónfalva) született 1968. április 12-én. 1996. június 22-én szentelték pappá Pécsen. Lelkipásztori szolgálatot látott el Bólyban, Beremenden, Nagydorogon, Bicséren, majd Komlón. 2000 és 2017 között a Pécsi Egyházmegye ministránsreferense volt.

„A papi szolgálatban nem csak a saját erőnkre támaszkodhatunk. Isten kegyelme, a szentségek és a lelkiélet kimeríthetetlen forrást jelentenek (...), ha a jó földbe jó magot vetünk, a Jóisten majd kikelti. Én ebben hiszek” – mondta egy 2020-ban készült interjúban.

Adj, Uram, örök nyugodalmat neki, és az örök világosság fényeskedjék neki!

Forrás és fotó:
a komlói római katolikus plébánia Facebook-oldala

Minden élethelyzetében követendő női példa

Beszélgetés Kőrösiné Merkl Hilda irodalomtörténésszel Szent Brigittáról

Svédországi Szent Brigitta (1303–1373) Skandinávia és egész Európa társvédőszentje. Az Új Ember Kiadványok köteteinek sorában a közelmúltban jelent meg Hans Hellström Svéd Szent Brigitta című könyve, amely bemutatja a hazánkban kevésbé ismert szentet. A kötet fordítójával, Kőrösiné Merkl Hildával beszélgettünk, aki évtizedekig az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Bölcsészettudományi Karán tanított skandináv irodalmat, és Szent Brigitta életét kutatja.

Hogyan került kapcsolatba Szent Brigittával?

– Harmadrendi, világi domonkosként korábban Sienai Szent Katalinról fordítottam egy csodálatos könyvet Sigríd Undset Nobel-díjas írónőtől, akinek az életművét sok-sok éven át tanítottam az ELTE norvégirodalmatanáraként. Nagyon szeretem és jól ismerem a középkori témájú regényeit. Az utolsó műve Sienai Szent Katalinról szólt, már betegen kezdte el írni. Sigríd Undset 1949-ben meghalt, a könyve posztumusz jelent meg Norvégiában, 1952-ben. A kötetben Szent Brigitta is szerepel, aki ugyanabban az időben járt Rómában, mint Szent Katalin, elvben akár találkozhattak is. Krisztustól kapott feladatuk mindkettejüknek az volt, hogy bírják rá a pápát: térjen vissza Avignonból Rómába. Szent Brigitta életművét is tanítottam az egyetemen, ugyanis kolostorának fontos szerepe volt a vadstenai klasszika megszületésében: a kódexmásolások, a katolikus irodalom terjesztése révén nagyban hozzájárult a svéd írásbeliség kialakulásához és fejlődéséhez. Amikor befejeztem a Sienai Szent Katalinról szóló könyv fordítását, úr támadt bennem, és akkor szinte egyik pillanatról a másikra a meggyőződésemmé vált, hogy Brigittával kell foglalkoznom.

Ki volt Szent Brigitta?

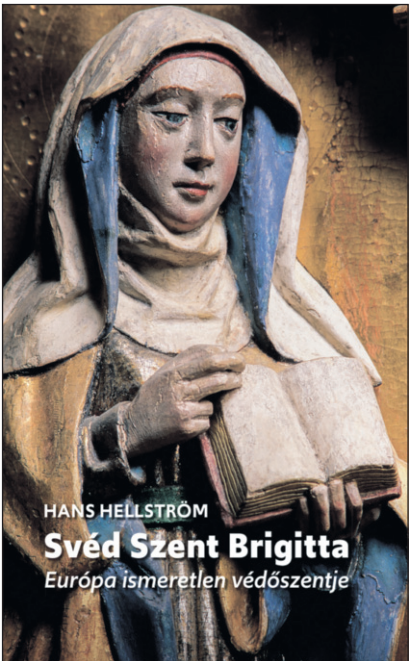
– A legmagasabb társadalmi körökből származott, nyugodtan mondhatjuk, hogy a királyi család sarja volt. Brigitta tizenegy éves korában elvesztette az édesanyját, és ekkor a nagynénjéhez került. Ez is szerepet játszott abban, hogy egészen fiatalon, már tizenhárom évesen férjhez adták. Nagy kegyelem, hogy az akkor tizennyolc éves hitvesével, Ulf Gudmarssonnal szerelem szövődött közöttük. Brigitta alacsony növésű volt, nem feltűnő szépség, de rendkívül friss intellektusa és erős akarata különlegessé tette. Emellett művelt volt, tudott írni, olvasni és több nyelven beszélt. Nagyon korán megfogalmazódott benne, hogy Istent szeretné szolgálni az életében. Először nem nagyon örült a házasság gondolatának, de nem volt más választása. Mélyen hívő férjével végül boldog szerelemben éltek, nyolc gyermekük született. Brigitta és Ulf együtt jártak zarándokutakra. Gondoljuk csak el, mit jelenthetett akkoriban Svédországból Spanyolországba zarándokolni gyalog vagy lóháton! Brigitta férje egy ilyen alkalommal, a Santiago de Compostelából hazafelé tartó úton megbetegedett. Kívánságára az alvastrai ciszterci kolostorba mentek, és itt halt meg. Brigitta pedig megköszönte Istennek a házasságát. Férje elvesztése után azonnal levetette a főúri viseletet és az ékszereit, a vagyonát szétszította a szegények között, és visszavonult a világtól. Csen-

des magányában megerősítést kapott azzal kapcsolatban, hogy mit kell tennie.

Brigitta még férjes asszonyként komoly politikai tapasztalatokra tett szert. Hogyan történt ez?

– Harminckét-harminchárom éves volt, amikor IV. Magnus svéd király felkérte, hogy legyen Namurból származó felesége, Blanka első varhölgye, az új királynénak ugyanis fogalma sem volt a svéd udvari szokásokról. Brigitta így tökéletesen belélatott a királyi család életébe. Magnus király könnyelműen kezelte az állam ügyeit, és a szodomia bűnében is vétkezett. Brigitta ezt határozottan elítélte, és bírálta őt azért is, mert keresztény király létere hadjáratot indított Novgorod ellen, nyilvánvalóan nem a hit védelmében, hanem területszerző szándékkal. Brigitta lassanként a király és a királyné könyörtelen kritikusaként vált, és a hivatásukhoz méltatlan egyházi személyek ellen is fölemelte a szavát. Idővel eljutott arra a pontra, hogy lemondott udvari tisztségéről. 1349-ben isteni sugallatra elindult Rómába. A következő évben kitört a pestisjárvány, és kegyetlenül végigsöpört egész Európán, Skandinávia lakosságának a kétharmada meghalt.

Ekkoriban jelentkeztek Brigitta életében a mennyei kinyilatkoztatások?

– Ebben az időben kezdtek sűrűsödni a jelenései. Ha nem szólítana meg bennünket Brigitta személyiségének szent része, helytállása és cselekedetei akkor is méltóvá tennék arra, hogy példaként tekintsünk rá, és megemlékezzünk róla. Tökéletesen bánt a svéd nyelvvel, de latinul is tudott. Ismerte a királyi udvarhoz tartozó arisztokrácia és a nép szokásait. A főúri asszonyok kötelességeit tökéletesen teljesítette azzal, hogy adományokat juttatott a szegényeknek és ispotályt építtetett a betegeknek. Maga vezette hatalmas birtokát. Határozott elképzelései voltak arról, hogy milyen a jó király és a jó püspök. Álláspontját a fölülről érkező látomások, audíciók alapján alakította ki. A mennyei kinyilatkoztatásokat ő maga vagy papi segítők le is jegyezték.

Hans Hellström utal a könyvében arra, hogy Brigitta alapjában véve félénk természetű volt. Miként lehetséges, hogy mégis olyan határozott tudott lenni?

– Elég okos volt ahhoz, hogy tudja, hol vannak a határok, amelyeket nem léphet át, mert azzal már a saját helyzetét veszélyeztetné. Jól tudta azt is, mi az, amit egy főúri asszony-

nak meg kell tennie, és mi az, amit nem tehet. A lelkében ugyanakkor élt az igazság és a krisztusi törvények tisztelete, szeretete. Mindenképpen jobbítani akart a világon.

Brigitta alakja emlékeztet Árpád-házi Szent Erzsébetre, aki nagy szerelemben élt a férjével, IV. Lajos türingiai tartománygróffal, három gyerekük született. Miután Lajos meghalt, Erzsébet az

egész további életét Istennek szentelte, a vagyonát szétszította, betegeket ápolt, törődött a szegényekkel.

– Abban az időben a ferences lelkiség Európa-szerte megszólította az embereket, és a hivalkodó gazdagságban élő főúri osztályok tagjai közül is többen az életszentség útjára léptek. Szent Brigitta, Sienai Szent Katalin, Szent Erzsébet és Szent Margit is Jézus Krisztust látta a szegény emberekben, ezért segítették őket. Brigitta szavaival szólva „lángoló szerelemmel” szerették Istent, teljesen neki szentelték magukat, bízva a gondviselésben.

Hogyan történt, hogy Brigitta fia, Karl szerelmi viszonyt folytatott a szabados életű nápolyi királynővel, Johannával? Brigitta azért imádkozott, hogy mielőbb érjen véget ez a kapcsolat, és Karl rövidesen meghalt egy betegségben.

– Karl klasszikus férfiszépség volt, emellett anyja gyakori figyelmeztetései ellenére is hivalkodóan öltözködött. Egy látomásban Jézus megígérte Brigittának, hogy megláthatja Jézus születésének és golgotai kereszthalálának helyszínét. 1370-ben így három gyermekével útnak indult a Szent-földre. A hajó Nápolyból indult. Itt találkozott Johanna királynővel, aki azonnal szemet vetett az egyébként már nős Karlra. Brigitta rémülettel fedezte föl ezt a kapcsolatot. Amikor búcsúztak, a kor szokásai szerint meg kellett csókolniuk a királynő cipőjét. Brigitta, a lánya, Karin és a másik fia, Birger ezt meg is tette, Karl azonban szájon csókolta Johannát. Brigitta ekkor kétségbeesett, és erősen imádkozni kezdett a Szűzanya közbenjárásáért, hogy Krisztus mentse meg szeretett fiát a halálos bűntől és a pokoltól. Karl ezekben a napokban váratlanul megbetegedett, és két nappal később meghalt. Brigitta szíve persze sajgott a fájdalomtól, de megnyugodott, amikor egy csodálatos revelációban üzenetet kapott a Szűzanyától, aki megvigasztalta, hogy a fia megmenekül a kárhóztól.

Hogyan vált Brigitta a XIV. század emblemikus szentjévé?

– Amikor 1349-ben elhagyta Svédországot, égi üzenetet kapott, hogy újítsa fel „a régi szőlőskertet”, vagyis

Isten kertjét, amelyben nagy szükség van a munkásokra, mert rengeteg a tennivaló. Megszületett benne az elhatározás, hogy megalapítja a Legszentebb Üdvözítő rendjét, férfi- és női ággal. Az általa keményen bíralt Magnus király pénzadománnyal támogatta, emellett pedig kolostoralapítás céljára ajándékba adta neki a hatalmas vadstenai palotát is. Brigitta már 1350-ben Rómába ment, hogy

elismertesse a rendet a pápával, de ez csak húsz évvel később, 1370-ben történt meg. Brigitta 1373-ban bekövetkezett halála után Karin lánya – aki Európában Svédországi Szent Katalin néven ismert – lett a vadstenai kolostor apátnője. A házat édesanyja elgondolásai szerint rendezte be. A Brigitta-rendi nővérek a fátylukat leszorító pántkoronát viselnek, amely Krisztus öt sebére emlékeztet. A lányok, akik belépnek a rendbe, olyanok, akár a hercegnők, a király pedig maga Jézus Krisztus.

A hajdan virágzó Róma lakossága Brigitta idejében jelentősen csökkent, az emberek tobzódtak a bűnökben, amit ő keményen bírált. Az Egyház embereit sem kímélte. Az egyik főpapnak például ezt írta: „Ennek a kornak a papjai fogták a tíz parancsot, és egyetlen parancsra zsugorították össze: Adj pénzt!” Az egyik apátról pedig így beszélt: „A szerzetesek tükrének kellene lennie, és a szajhák feje.” Rosszakarói állítólag boszorkánysággal vádolták, máglyára akarták juttatni, azt terjesztették róla, hogy a kinyilatkoztatásokat az ördögtől kapja.

– A hanyatló Róma valóban siralmas állapotban volt Brigitta korában, erről Sigríd Undset is ír a Sienai Szent Katalinról szóló könyvében. Disznók legelnek a Forumon, gaz nő a régi templomok oltárai alatt. Brigitta a római házát lényegében zarándokházként működteti, maradék vagyonából pedig segíti a prostituáltakat, a megesett lányokat, a rászorulókat. Aki Jézus Krisztust úgy szereti, mint Brigitta – vagy Katalin –, annak törvényszerűen gyűlölnie kell a bűnt, és ők valóban gyűlöltek. Láták, mivé lett, hogy szenved az Egyház, Krisztus misztikus teste, és a baj nagyságával szembesülve úgy érezték, ki kell mondaniuk: ha megtértek, talpra álltok. Brigitta és Katalin kritikái mögött temérdek ima, böjt, szenvedés és áldozat rejlik. A Jóisten két ilyen különleges hölgygel akarta megerősíteni a női nemet. Brigitta valóban csodálatos. Bár főúri körökből származik, lemond a földi javakról. Nyolc gyermeket szül korán elvesztett férjétől, majd már özvegyként egy kinyilatkoztatás után így imádkozik Jézushoz: „Ha nem támaszkodom a Te segítségedre, akkor nem tudok uralkodni magamon. Mert testem, mint egy rakoncátlan

csikó, szertelenül vágat, ahová csak kedve tartja. És az akaratom olyan, mint a mindig menekülni vágyó madár.” Itt a szexuális kísértéseiről beszél, de később azt is írja: „Miután hitvesemet eltemettem, vele minden szerelmemet eltemettem. Noha úgy szerettem, mint a saját szívemet, mégsem szeretném Isten akarata ellenére az életbe visszavásárolni.” Brigitta valódi reneszánsz ember volt: a hit, az élet, a természet örömei, szépségei mind jelen vannak az életében.

Vajon miért döntött úgy II. János Pál pápa, hogy Sienai Szent Katalinnal és Edith Steinrel együtt Európa társvédőszentjévé avatja Szent Brigittát?

– Amikor Brigitta 1373 júliusában meghalt, először Rómában temették el. Már akkor az életszentség hírében állt. Gyermekai, Karin és Birger decemberben hazavitték a földi maradványait Vadstenába. Útközben néhány hónapot Gdańskban kellett tölteniük, mivel befagyott a tenger. Brigitta hamvait erre az időre egy ot-tani templomban helyezték el, ahol csodák történtek. Svédország és Lengyelország történelmében ezen kívül is sok a közös vonás. A Vasadinasztia, közös királyuk, Zsigmond, a harmincéves háború és sok minden más is összekapcsolja a két országot. A lengyelek lelkében Brigitta fontos szerepet tölt be. Emellett Gdańsk és II. János Pál neve is összefonódott. Ez lehet az egyik tényező. A másik pedig az, amit a Szentatyja úgy fogalmaz meg, hogy az Egyháznak nem szabad lemondania a szentség igényéről, hiszen ebben rejlik a legnagyobb ereje. És ebből a szempontból idáig nem értékeltük megfelelően a nők szerepét. II. János Pál, amikor a három férfi, Szent Benedek, Szent Cirill és Szent Metód mellett Európa társvédőszentjeivé nyilvánította Szent Brigittát, Sienai Szent Katalint és Szent Edith Steint, zseniálisan meglátta, hogyan alakíthat ki az Egyház egy új képet a nőkről és hogyan teremthet egyensúlyt a két nem között. A katolikus az egyetlen vallás, amelyben létezik a teremtés lényegéből fakadó, valódi egyenjogúság férfi és nő között. Persze ugyanakkor megvannak a megfelelő nemi szerepek és a hozzájuk tartozó feladatok is.

Mit üzen a mának Szent Brigitta?

– Brigitta csodálatos példája annak, hogyan lehet elkötelezett keresztény életet élni a házasságban, és közben úgy gondolkodni a hitről, hogy az ember kész a szerzetesi létállapot választására is. Ő mindkettőt tökéletesen élte meg, elmenve az emberi képességek határáig.

Minden élethelyzetében abszolút követendő női példa, a családban és az Egyházban egyaránt. Óriási a kisugárzása, sokak számára minta. Életével azt üzeni, hogy jó nőnek lenni, fogadjuk el a nőiségünket, mert se jobbak, se rosszabbak nem vagyunk, mint a férfiak, csak másmi-lyenek. Más a feladatunk, és ez hatalmas ajándék is. Sok minden van, amit csak mi, nők tehetünk meg azért, hogy jobba, krisztusibbá váljon a világ. Jól kiegészítjük egymást a férfiakkal. Sigríd Undset Sienai Szent Katalin-könyve ezzel a mondat- tal zárul: „Rászorulunk a szentek bölcsességére.” Bizony, nagyon nagy szükségünk van rá! Nem lehet kiiktatni az életünkből a jót, a szépet, az igazat és a szentet. Erre a négyre kellene igazán törekednünk.

**Kuzmányi István, Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita**